

Stabilizacija

Na vseh ravneh in prav povsod ugotavljamo, da poteka pri nas stabilizacijski ukrepi prepočasni. Zaskrbljujoče je namreč, da naše določene dosežke spremlja nizka akumulativnost in reproduktivna sposobnost gospodarstva in visok porast cen. Ob vseh teh ugotovitvah je tudi Zveza komunistov sklenila, da bo akcijski in mobilizacijski posegla v čim hitrejšo uresničitev stabilizacijske politike.

V tem smislu morajo komunisti v središče svoje aktivnosti v vseh organizacijah združenega dela postaviti dosledno izvajanje politike ekonomske stabilizacije, zlasti pa še morajo odločno začeti boj za višjo storičnost, za kar najboljšo izkoriščenost žmogljivosti. Dalje se morajo boriti za zmanjšanje stroškov poslovanja in za vsestransko varčevanje, za povečanje delovne discipline in izkoriščenosti delovnega časa, za usklajevanje gibanja osebnih dohodkov s storičnostjo in delovnimi rezultati, za usklajevanje izvoznih in uvoznih programov z dogovorjeno politiko in za preprečevanje prakse, ko se s povečanjem cen rešujejo problemi tekočega gospodarjenja in zbirajo sredstva za investicijske programe itd.

Zavoljo vsega tega je naloga komunistov v vseh OZD, da stalno in tekoče ocenjujejo gospodarjenje in razvoj družbenoekonomskih odnosov v lastni OZD ter na tej podlagi sprejemajo konkretne programe idejnopolitične aktivnosti.

ne
in
Na
je
je
v
so
la-
o.
si-
kov

So svojo konkretno aktivnost morajo komunisti že sedaj usmeriti v pospeševanje priprave izhodišč in usmeritev za novo srednjeročno plansko obdobje, izhajajoč iz pozitivnih in negativnih izkušenj tekočega planskega obdobja. Veliko več pozornosti je potrebno posvetiti dolgoročni usmeritvi izvozno dejavnost ter pospeševanje izvoza kot enega najpomembnejših kvalitetnih dejavnikov razvoja.

In končno, v okviru stabilizacijskih prizadevanj, morajo komunisti izpostaviti in oceniti izvajanje stabilizacijskih programov in doseženih rezultatov gospodarjenja v povezavi z razvojem samoupravnih odnosov.

Poslovanje OZD ob polletju 1979 pa je treba analizirati zlasti z naslednjih vidikov: aktiviranje notranjih rezerv in mobilizacije notranjih ustvarjalnih sil, izvajanja nalog v programih varčevanja, bitke za višjo produktivnost v akciji „človek-delo-produktivnost“, v posredovanju dohodkovnih odnosov, procesov vsebinskega povezojanja, odločnega spopada z vsemi nosilci neiskrenosti, ne pripravljenosti in trmastega vztrajanja na pozicijah, egoističnih in parcialnih interesov ter logiki podjetniške samozadostnosti. Zato je naloga vodstev OZD in občin da te probleme rešujejo na samoupravnih in družbenopolitičnih temeljih.

D. Ž.

OSMA SEJA PREDSEDSTVA KOS SOZD ISKRA

Volitve delegatov v interno banko

Na osmi seji predsedstva KOS Iskre, ki je bila 14. t.m. so najprej razpravljali o pripravi na volitve samoupravnih organov Iskrine interne banke. Ko je predsedstvo KOS na temelju razpisa DS Iskre z dne 5. junija letos obravnavalo postopek volitve delegatov v zbor interne banke je sprejelo naslednja tri priporočila: prvič, volitve v zbor interne banke morajo biti izvedene najkasneje do 1. VII. v vseh delih SOZD Iskra. Volitve morajo potekati po zakonih, ki urejajo volilne postopke, pri čemer pa je treba v delovnih organizacijah, ki imajo kolektivne dopuste, opraviti volitve pred pričetkom dopustov.

Zato naj v delovnih organizacijah takoj začnejo s pripravami za sklic kandidacijskih konferenc. Drugič, treba je izvoliti potrebno število delegatov s sklepom DS Iskre in sicer Telekomunikacije 2 delegata in ISEZ (namenska) 3 delegate in tretjič, predsedstvo KOS priporoča, naj v zborbanke izvolijo delegate, ki so že bili izvoljeni v DS SOZD Iskra.

Druga točka dnevnega reda predsedstva je zajemala priprave na problemsko konferenco sindikatov o delitvi dohodka, čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke v SOZD Iskra. Po razpravi o tej temi je sprejel nekaj sklepov, v katerih ugotavlja, da so teze za izdelavo samoupravnega sporazuma o notnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke v SOZD Iskra, ki so bili objavljeni v našem glasilu 9. junija, prezahtevne za splošno javno obravnavo. Zato mora strokovna služba pripraviti krajšo obrazložitev, v kateri bo pojasnjena vsebina tez na razumljivejši način. Omenjeno obrazložitev je treba do konca junija objaviti v našem glasilu. Zato se bo javna razprava o vsebini tez omenjenega sporazuma pričela po objavi obrazložitve v našem glasilu, hkrati pa je treba pripraviti posvetovanje poslovodnih in družbenopolitičnih delavcev v SOZD Iskra o tej temi.

In tako bo problemska konferenca sindikata v SOZD Iskra, takoj po opravljeni razpravi, ko bodo posredovana mnenja za usklajevanje iz celotne SOZD Iskra.

V tretji točki pod razno pa je predsedstvo KOS obravnavalo priprave na pogovore s predstavniki RS ZSS, ki bodo 14. septembra in sklenilo, da morajo vse sindikalne konference DO pripraviti politično oceno stanja v DO do 10. julija. Oceno, ki mora vsebovati družbenopolitični položaj, delovanje vseh DPO, delovanje delegatskega sistema in uresničevanja ustave in ZZZD z vidika družbenopolitičnih organizacij in SLO ter vloge DPO je potrebno dostaviti na sekretariat DPO SOZD Iskra.

Predsedstvo je tudi obravnavalo osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za investicijsko dejavnost, ki ga je dal v obravnavo DS SOZD Iskra in sklenilo, da je treba javno obravnavo o tem osnutku sporazuma pospešiti. dz

Iskrini delegati o pomembnih vprašanjih

Koncem minulega tedna je bilo v Iskrini poslovni stavbi v Ljubljani zasedanje članov skupine delegatov, ki delegirajo delegate v zbor občin ali zbor združenega dela slovenske skupščine. Na srečanju so preučili pomembno gradivo, o katerem bo govora na bližnjih zasedanjih Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije.

V okviru obsežnega dnevnega reda so Iskrini delegati iz Ljubljane, Kranja, Grosupljega in Idrije najprej razpravljali o osnutku zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu Slovenije. S podrobnostmi osnutka zakona je delegate seznanil član kolegijskega poslovodnega organa SOZD Iskra Edi Deloprst. Poudaril je, da zasnova tega osnutka temelji na aplikaciji zveznega Zakona o temeljnih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije, s tem, da nekoliko podrobneje določa nekatere določila zveznega zakona.

Novost pri tem osnutku je zlasti v tem, da daje poudarek izdelavi planskih dokumentov za TOZD in s tem analogno tudi za DO in SOZD. Osnutek tako uvaža nekatere nove planske

dokumente, kot npr. smernice, elemente plana in samoupravni sporazum o temeljih plana v TOŽD. Po mnenju Edija Deloprista pa osnutek premalo govori o obveznostih oz. odgovornostih posameznih nosilcev planiranja v posameznih fazah, zlasti glede zagotovitve sočasnosti tega planiranja. Nekaj pripomb je bilo izrečenih tudi glede metodologije in rokov, ki jih navaja osnutek zakona. Ob tem naj povemo, da priprave na izdelavo planskih dokumentov že potekajo, kakšen bo zakon, pa še ni znano.

V nadaljevanju seje so delegati izrekli mnenje o osnutku zakona o raziskovalnih dejavnostih in raziskovalnih skupnostih. Menili so, in to stališče bodo zastopali tudi v sloven-

Slavnostni govornik Marjan Orožen prejema štafetno palico iz rok
ljubljskega rokometaša Krivokapiča.

Pod naslovom: „Ko je zorela revolucija je bila v soboto, 16. junija v Tacnu pod Šmarno goro veličastna proslava ob 60-letnici ustanovitve KPJ, SKOJ in enotnih sindikatov ter ob 40-letnici vsedravnega posvetovanja vodilnega aktiva KPJ v hiši Mihe Novaka v Tacnu. Več deset tisoč Ljubličančnov in okoličanov je sledilo bogatemu in skrbno pripravljenu programu proslave, na kateri je bil slavnostni govornik sekretar Mestne konference ZKS Marjan Orožen. Na proslavi so s šopki cvetja posebej pozdravili Pepco Kardelj, Miho Marinka in Franca Leskoška Luko, udeležence posvetovanja pred 40 leti. S proslave so poslali pozdravno pismo predsedniku republike Josipu Brozu Titu, katerega je prebral Franc Čopi, strojni ključavničar iz Litostroja. Po zares bogatem in pestrem kulturnem programu te veličastne proslave je sledila še vrsta športnih tekmovali.

Sobota, 16. junija pa je bila tudi sicer dan še drugih proslav. V Mozirju je bil velik zbor jugoslovanskih pionirjev ob naših jubilejih, katerim je spregovoril član predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc. V Lendavi je bilo množično zborovanje ob 20-letnici dvojezičnega šolstva. O pomenu dvojezičnega šolstva in položaju narodnostnih manjšin je zbranim govoril predsednik RK SZDL Slovenije Mitja Ribičič. V Rovinju v Istri pa so se ta dan slavnostno spomnili obletnice ustanovitve unije za Istro in Reko. Ob tej priložnosti je v Rovinju govoril tudi podpredsednik RK SZDL Slovenije Beno Zupančič.

Ob dnevu borca in dnevu Iskre

Le še dober teden dni nas loči od tradicionalnega srečanja nas, Iskrašev ob dnevu borca in dnevu Iskre, ki bo 30. junija v Zajčji dobri v Ljubljani.

Priprave na dvojno praznovanje, ki tesno povezuje tradicije naše osvobodilne borbe z rastjo gospodarske dejavnosti, tečejo nemoteno. Tudi letos bo verjet-

no tako, da nas bo na proslavi verjetno več, kot kažejo prijave iz temeljnih organizacij. In prav je tako! Na ta način bomo le še poglobili vezi, ki nas vežejo v trideset tisoč člansko družino Iskre.

Da se boste lažje znašli, vam tokrat objavljamo skico razporeditve prireditvenega prostora in skico, ki ponazarja od kod se lahko z avtobusi mestnega prometa Ljubljane pripeljete na prireditveni prostor.

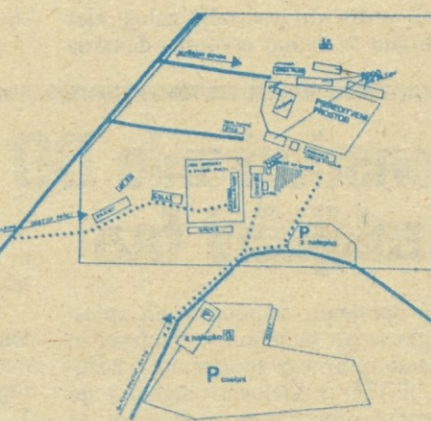
Hkrati vam predstavljamo mešani pevski zbor „ISKRA“ — Dobrepolje in ansambel Francija Flereta z dobrepoljskimi fanti, ki bodo sodelovali v kulturno-zabavnem delu programa.

Mešani pevski zbor „ISKRA“ — Dobrepolje je bil ustanovljen 1976. leta. Zbor šteje 25 članov in pod vodstvom Šinkovec Tonea uspešno nastopa na prireditvah, ki jih prireja TOZD Stikalni elementi, delovna organizacija Avtomatika ali KS Videm—Dobrepolje. Ansambel Francija Flereta dobro poznajo ljubitelji narodno-zabavne glasbe, saj razveseljuje domače občinstvo že

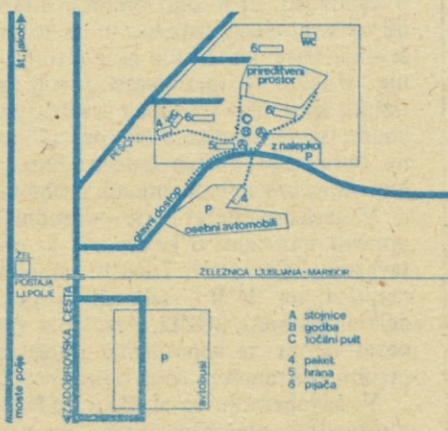
dobrih dvanajst let. Pred šestimi leti so se jim pridružili dobri poljski fantje. Izdali so ploščo „Rdeči nageljni“, medtem ko trenutno snemajo drugo z naslovom „Bodi roža“. Dobrepoljski vokalni kvartet ima za seboj že deset let uspešnega nastopanja.

Toliko torej o nastopajočih.

Vas pa vabimo, da se v soboto, 30. t.m. v čim večjem številu zberete v Zaičji dobroti!

Skica prireditvenega prostora.

Skica dostopov v Zajčjo dobrovo.

ski skupščini na seji Zbora združenega dela, da so v osnutek premalo vzgrajeni dohodkovni odnosi med raziskovalnimi organizacijami in uporabniki. Poudarili so, da je uresničevanje potreb uporabnikov, kot predvideva osnutek zakona, možno samo s svobodno menjavo dela, zanemarja pa možnost združevanja dela in sredstev. Osnutek zakona nadalje dopušča preveč vrst raziskovalnih skupnosti, kar lahko vpliva na povečanje strokovnih služb. Delegati so tudi menili, da bi veljalo v osnutek zakona vplesti vsaj uvodna določila o amortizaciji znanja, izrekli pa so še nekaj manjših pripomb.

Ena od točk dnevnega reda je bila namenjena tudi razpravi o predlogu zakona o urbanističnem planiranju. Delegati so menili, da je treba na zasedanju skupščinskih zborov na različnih ravneh sprožiti vprašanje rezervativ v urbanistični dokumentaciji, ki, kakor je znano, že od vsega začetka ovirajo razvoj nekaterih področij, končno pa se večinoma pokažejo kot nenamenska in nepotrebna ovira samo zato, ker v urbanističnem načrtu niso bili od vsega začetka jasno opredeljeni. Lep tak primer je industrijski otok v Občini Ljubljana-Siška SP-3.

Veliko pozornosti so se delegati namenili tudi osnutku zakona o razvoju družbenega sistema informiranja v Sloveniji in predlogu za izdajo zakonodaje o družbenem sistemu informiranja v Sloveniji. Z osnutkom in predlogom obeh zakonov, točneje njunimi podobnostmi, sta delegate seznanila Marjan Trojar in Miodrag Staparski. Menila sta, da je v analizi in predlogu

(Nadaljevanje na 2. strani)

OPRAVIČILO BRALCEM ISKRE

Pri tisku 24. številke Iskre je prišlo do neljube zamude, kateri so botrovale objektivne težave, ki jih imamo pri selitvi stare, oz. pri montaži nove rotacije. Glede na težko premostljive tehnične težave se za zamudo opravičujemo in prosimo za razumevanje.

Tiskarna Ljudska pravica

**NA SVIDENJE NA PROSLAVI DNEVA ISKRE IN DNEVA BORCA
30. JUNIJA V ZAJČJI DOBRAVI!**

Seminar o problemih, perspektivah in usmeritvah SOZD ter delitvi po delu

V okviru programa republiškega odbora sindikata delavcev proizvodnje in predelave kovin Slovenije je bil v dneh 11. in 12. 6. v Moravskih Toplicah seminar za vse člane republiškega odbora, predsednike občinskih odborov tega sindikata, predsednike KO sindikatov SOZD ter predstavnike sindikalnih organizacij in strokovne delavce tistih sindikalnih organizacij, ki so povezane, ali katere naj bi vzpostavile dohodkovne povezave s proizvodnimi organizacijami s področja sindikata proizvodnje in predelave kovin.

Program dela, ki je bil izredno zanimiv in aktualen je obsegal naslednje teme:

1) nekateri poglobljeni problemi, perspektive in usmeritve SOZD.
2) uresničevanje samoupravnih odnosov med proizvodnjo in trgovino na dohodkovnih osnovah.
3) stališča in usmeritve RO ZSS o pridobivanju in razporejanju dohodka in uveljavljanju načela delitve po delu.
4) problemi sporazumevanja v dejavnosti.

5) kratek oris osnovnih značilnosti sistema planiranja SFRJ - SRS z usmeritvijo na letošnje ključne naloge.

Kot predavatelji in vodje razprav so sodelovali: podpredsednik RO ZSS, Miran Potrč, namestnik družbenega pravobranilca samoupravljanja SRS, Mitja Švab, pomočnik direktorja za gospodarsko planiranje SRS Gregor Berkopec, svetovalec predsedstva GZ SR Slovenije Franci Gerbec. Celotno delo seminarja pa je vodil in povezoval predsednik RO Srečko Mlinarič.

Izredno zanimiva je bila razlaga problemov, perspektiv in usmeritev SOZD, ki jo je podal Mitja Švab. Med ostalim je bilo ugotovljeno, da so smotno organizirane SOZD najučinkovitejša povezava gospodarstva, da pa v sedanji praksi obstaja še nekaj „papirnatih SOZD“, ki še niso doumele bistva povezovanja.

Trajno spremljanje rasti SOZD je ena izmed nalog za uspešno gospodarjenje. SOZD v proizvodnji in predelavi kovin so dosegle že 90 % integracije vseh razpoložljivih možnosti. Sedanja analiza SOZD je pokazala, da so vse SOZD po kazalcih gospodarjenja nad povprečjem slovenskega gospodarstva, hkrati pa, da so ti kazalci precej neuporabni, ker so izdelani na osnovi konsolidiranih bilanc.

Analiza je tudi pokazala, da v spoznavanju in SOZD ni dovolj opredeljeno združevanje rezervnih sredstev, določil za odpravo motenj v poslovanju (152 čl. ZZZD), da niso dovolj izdelani inštituti kot n.p.r.: arbitražna itd. Vse te pomanjkljivosti pa je moč odpraviti le s preciziranim odnosom do ostalih sporazumov.

Ob uresničevanju samoupravnih odnosov med proizvodnjo in trgovino na dohodkovnih osnovah, ki jih je podal Franci Gerbec bi lahko ugotovili, da je še vedno prisotna stara formula za delitev med proizvodnjo in trgovino in, da še niso zaživele prave dohodkovne povezave, ki bi temeljile na dejanskem prispevku živega in minulega dela vsake TOZD.

Ugotovljeno je bilo tudi, da družbeni procesi preobrazbe ne tečejo spontano, da jih je treba zamenjati z novimi prvinami v soočanju z družbenimi nosilci interesov, ki so povezani s temi odnosi. Izkušnje tudi kažejo, da se tako posamezniki, kot tudi družbeno pravni subjekti združenega dela le s težavo odpovedujejo pridobljenim pravicam tudi tedaj, ko je očitno, da se v nasprotju z osnovami odnosov v združenem delu.

Izvajanja podpredsednika Mirana Potrča o delitvi po delu s predhodno krajšo obrazložitvijo stališč RO ZSS o pridobivanju in uveljavljanju načela delitve po delu in odgovarjanja na zastavljena vprašanja so bila zanimiva z vidika vsakodnevnih prakse.

Težko si je zamisliti, da bi vsa protislovja, ki se porajajo ob tako kočljivi tematici kot so OD, lahko razrešili v trenutku. Potrebno bo vztrajno delo na izdelavi celovitega sistema vrednotenja prispevka živega in minulega dela v DO in SOZD s tem, da ne bomo smeli zaiti v grobe poenostavitve, ki bi razvrednotile količino, kvaliteto in gospodarnost dela vsakega posameznika. V družbi kot celoti pa bomo sprejeli le nekatera skupna izhodišča vsebine, ki jih morajo upoštevati pri sprejemanju razvida del in nalog delavci v vseh TOZD in DS.

Izhodišče za vse delo pa mora biti konkretna analiza delitve OD v vseh TOZD in ugotavljanje problemov v zvezi z delitvijo po delu. Podlaga vsemu mora biti tudi uveljavljeno načrtovanje dohodka. V letošnjem letu pa je pred nami tudi konkretna naloga, to je razporejanje dohodka v večji meri za akumulacijo.

Kratek oris družbenega načrtovanja SFRJ in SRS je podal Gregor Berkopec, ki je nanizal naloge, ki stojijo pred sindikati v zvezi s pripravo novega srednjeročnega načrta.

Ob zaključku sminarja je bil ponovno dogovorjen rokovnik za razgovore v posamezni SOZD, kjer bodo obravnavali naslednja vprašanja:

- organiziranost SOZD
- uresničevanju ZZZD
- strokovna in politična ocena stanja SOZD.

Seminar je bil po tematici izredno zanimiv in je nanizal vrsto vprašanj, ki jih bodo morale sindikalne organizacije razrešiti v svojem okolju za čim hitrejši in popolnejši izvajanje ZZZD in s tem tudi delitve po delu. — J. O.

Trije ključni

Običajno pravimo, da so dobre stvari vselej tri. Očitno je tako tudi z gospodarsko in finančno problematiko naše SOZD, kajti poznavalci trdijo, da moramo pravilno rešiti tako vprašanje interne banke, likvidnosti, kot vprašanje investicij. Seveda so ta tri področja lahko dobra le, če se jih bomo lotili ob pravem času, po pravi poti, s pravo rešitvijo, sicer pa se nam trije ključni lahko obrnejo tudi v zlo. Se enkrat zato lahko tudi, če smo že pri ljudskih modrostih, ponovimo pregovor, da je vsak svoje sreče kovač.

Glede prvega ključnega vprašanja, vprašanja interne banke, bi lahko zapisali, da vprašanje formalnega začetka poslovanja banke ni toliko pereče, kot je pereče vprašanje vsebine dejavnosti banke. Proces konstituiranja banke je postopek. Banka mora prevzeti tisto dejavnost, ki res pomeni racionalizacijo v poslovanju in racionalizacijo koriščenja razpoložljivega denarnega potenciala. Rok za začetek poslovanja je odvisen od prevzema funkcij banke - deviznega poslovanja, dejavnosti združevanja sredstev za investicijsko poslovanje in združevanje in sodelovanja sredstev v Iskrine projekte.

Gotovo bo Iskrina interna banka pripomogla k premostitvi težav, v katerih se sedaj gospodarstvo nahaja zaradi nelikvidnosti. To seveda ne pomeni, da bo v interni banki avtomatično več sredstev, ampak pomeni, da bomo z dogovarjanjem v okviru banke morali najti metode in načine za racionalno koriščenje razpoložljivih denarnih sredstev.

Seveda je to povedano morda nekoliko strokovno, toda v banki mora biti poslovanje strokovno, če hočemo, da bomo od tega res vsi imeli koristi. Vsakdo mora biti mojster svojega dela.

Če se sedaj lotimo drugega ključa, likvidnosti, bomo spet spoznali, da je pri vsej svoji navidezni strokovnosti še kako vsakdanje, življenjsko vprašanje, ki je spet odvisno predvsem od našega lastnega dela. Likvidnost ni odvisna od tega, koliko si bomo uspeli zagotoviti denarne mase, (bančnih kreditov), ampak se predvsem moramo truditi, da bomo znotraj organizacij racionalizirali nabave, (kazalniki zadnjih časov kažejo na povišanje nabav, kot tudi na povišanje izvoza), bitko pa bomo morali voditi na področju zalog, kjer so vezana še vedno ogromna denarna

Konstituiranje DO Elektrozveze v zaključni fazi

Po sprejemu samoupravnih splošnih aktov po temeljnih organizacijskih ter samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v Delovno organizacijo namenske proizvodnje, so bile volitve v organe upravljanja TOZD in delovne organizacije in konstituirani delavski sveti. Imenovani so bili v.d. individualnih poslovnih organov po TOZD v DO.

Delegati delavskega sveta delovne organizacije so na prvi seji 25. 5. 1979 izvolili za predsednika DS Zorka Raubarja in za namestnika predsednika Aleksandra Škerlja. Na isti seji so

Iskrini delegati o pomembnih vprašanjih

(Nadaljevanje s 1. strani)

zanemarjena organizacija služb, skozi katere se informacije pretakajo.

Drug problem je tudi bojazen obremenitve z režijskimi kadri, kajti v prehodnem obdobju bi morali na različnih ravneh ustanavljanja institucij informiranja - od republike pa do TOZD - zaposliti nove kadre. Vprašanje je, kam s temi ljudmi, ko bo družbeni sistem informiranja začel normalno delovati? Zaradi različnih poti izgrajevanja informacijskega sistema - TOZD, Krajevne skupnosti, republika itd. - bo verjetno nastal tudi razkorak med enimi in drugimi rešitvami in je treba računati na verjetnost reševanja po približkih.

Nenazadnje, so menili delegati, bi morali bolj upoštevati usklajen korak akcije v razvoju celovitega sistema informiranja, pri izdaji zakona pa bi veljalo načrtovati tudi proizvodnjo potrebne opreme, saj šele ta zagotavlja uresničevanje zastavljenih ciljev.

Zasedanje delegatov je vodil član poslovnega kolegija SOZD Iskra Pavle Gantar. Lado Drobež

načrta delovne organizacije za obdobje 1981-85, sprejet pa je bil tudi na delavskem svetu delovni program teh aktivnosti. Strokovni team dela na izdelavi primerjalne analize sistemov delitve osebnih dohodkov po dosedanjih pravilnikih v TEN, TEI Horjul in IPT, na predlogu enotnega sistema delitve OD za delovno organizacijo ter na pripravi enotnega kataloga nalog in opravil za temeljne organizacije in delovno skupnost skupnih služb. Prav tako potekajo organizacijske priprave za izdelavo pomembnih samoupravnih splošnih aktov za TOZD in delovno organizacijo, s posebnim poudarkom na statutu delovne organizacije, samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delovno skupnostjo in TOZD ter aktov s področja ugotavljanja celotnega prihodka, razporejanja dohodka in čistega dohodka.

Treba je še omeniti, da komisija za izdelavo samoupravnih splošnih aktov pripravlja samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v DSSS ter statut DSSS.

SEZNAM ODGOVORNIH DELAVCEV ZA TOZD V DO ISKRA-ELEKTROZVEZE

ANTENE IN NAVIGACIJA
- v.d. individ. poslov. organa
- predsednik delavskega sveta
- predsednik IO OO sindikata

DERŽAJ Boris
LOGAR Franc
MERTELJ Emil

KOMERCIJALA IN INŽENIRING
- v.d. individ. poslov. organa
- predsednik delavskega sveta
- predsednik IO OO sindikata

ŠTANCER Franc
HARTMAN Jovan
ZADERGAL Karel

PROIZVODNJA MEHANSKIH DELOV
- v.d. individ. poslov. organa
- predsednik delavskega sveta
- predsednik IO OOS - Stegne
- predsednik IO OOS - Horjul
- predsednik IO OOS - Tržaška

GAMBERGER Milan
LOTRIČ Marjan
TESNER Ivan
KRŽIČ Matija
STUBIČAR Anton

TELEFONSKI IN TELEGRAFSKI SISTEMI
- v.d. individ. poslov. organa
- predsednik delavskega sveta
- predsednik IO OOS - Cajnarje

PLANINŠČEK Ljubomir
TOMŠIČ Janez
MODIC Franc
(Nadaljevanje na 4. strani)

USPEŠEN KOLEGIJ ZA KAKOVOST

V Železnikih, kjer deluje naša zelo prizadevna TOZD Elektromotorji, je tokrat zasedal kolegij za kvaliteto, s čimer se nadaljuje tradicija, da ta odbor deluje vselej, v drugi tovarni, kar gotovo daje dodaten impulz tem delovnim organizacijam, samemu kolegiju pa nenehni stik z živo problematiko na terenu. Zasedanje, ki je poteklo v takem odprtem delovnem vzdušju, je znova premahnilo žgoče vprašanje kvalitete za korak naprej.

V prvi točki dnevnega reda so se pogovorili o proizvodnem programu Elektromotorjev in problematiki kakovosti pri izvozu. Področni kolegij je o tem seznanil poročevalec - direktor TOZD Tone Rakovec. V zanimivem prispevku, ki je obravnaval kompletni proizvodni program in perspektive TOZD Elektromotorji v Železnikih, so člani kolegija prišli do zaključka, da je proizvodni program te TOZD zelo perspektiven, temeljito razdelan in predstavlja realno osnovo za delo v naslednjem obdobju.

Posebej so obravnavali problematiko kakovosti pri izvozu, kjer na osnovi razpoložljivih podatkov ni večjih problemov, saj je nadzor nad kakovostjo v procesu samem solidno organiziran. V kolikor pa vendarle prihaja do reklamacij kakovosti, pa so najpogostejše vzroke ugotovili v neusklajenih kriterijih med proizvajalci in kupci. Včasih se namreč dogodi, da je serija že prodana, ko naknadno ugotovijo, da kriteriji niso bili usklajeni in zato seveda reševanju vzrokov slabe kakovosti moramo posvečati vedno več pozornosti. V zadnjem času se tega že dosledno držijo.

Naslednji vzroki za slabo kakovost so kakovostno neustrezni materiali predvsem tisti, ki jih dobivamo iz domačega središča. Nekateri dobavitelji se namreč upirajo jasni določitvi kakovosti. Zato pri dobavah vnaprej morajo zahtevati, da bodo materiali ustrezni. Posebno izrazita je ta problematika pri nabavah jekla, saj je tudi iz diskusije izzvenelo, da imajo vse delovne organizacije težave prav zaradi kvalitete jekla.

V drugi točki je vodja sektorja za kakovost v TOZD Elektromotorji Železniki Jože Pegam prisotne seznanil s sistemom integralnega izvajanja kontrole kvalitete. TOZD Železniki je svoj že obstoječi sistem nadzora kakovosti dodelal v sodelovanju z našim Birojem za industrijski inženiring. S sodelovanjem in rezultati sodelovanja so v glavnem zadovoljni, vendar želijo celoten sistem in podatke o kakovosti izdelkov od vhoda do končne kontrole prilagoditi za obdelavo z računskim centrom.

Področni kolegij je v naslednji točki pregledal zaključke posvetovanja o kakovosti, ki je bilo pretekli mesec v Ljubljani. Kolegij smatra, da je bilo posvetovanje uspešno in da so prispevki nakazali več načinov razreševanja vrste problemov na področju kakovosti. Gre predvsem za naslednje: v Iskri ne vgrajujemo dovolj zanesljivosti v naše izdelke; avtomatizirati kontrolni postopek investicijskega vlaganja v kontrolno opremo in kadre; delovne organizacije oz. njihova področja za kakovost so z ozirom na obravnavo dolžne izdelati lastne akcijske programe, ki naj bi bili osnova za urejanje omenjenih problemov.

V naslednji točki se je področni kolegij seznanil s tem, da je samoupravni sporazum o kakovosti, ki obravnava osnovne smernice za zagotavljanje kakovosti v Iskri in temeljni akt za urejanje področja v javni razpravi, ter da bo vsebinske pripombe obravnaval odbor za kakovost delavskega sveta SOZD, statutarna vprašanja in usklajevanje pa bo obravnaval odbor za spremljanje izvrševanja programa in delovnih načrtov preobrazbe samoupravnih odnosov v SOZD Iskra.

V nadaljevanju so si člani področnega kolegija za kvaliteto ogledali proizvodnjo elektromotorjev, in sicer tako proizvodnjo sestavnih delov, kot montažo, ter bili prijetno presenečeni nad organiziranostjo in stopnjo avtomatiziranosti procesov.

Ob zaključku so se dogovorili, da je eno prihodnjih sej kolegija treba posvetiti pripravi za metrološki nadzor nad vsemi merilnimi instrumenti v Iskri (zakon, ki to zahteva postavlja, je že v veljavi), in poseben kolegij za zagotavljanje ustreznih kadrov v službah za kakovost) tako novih iz rednega šolanja, kot tudi dopolnilnega izobraževanja delavcev ob delu, ter tudi z izborom delavcev, ki naj bi se redno šolali.

Mak

OBISK V TOVARNI VŽIGALNIH TULJAV V BOVCU

Vžigalne tuljave iz Bovca v evropskih avtomobilih

V petek, 15. junija so temeljno organizacijo novogoriške Iskre – Avtoelektrike, tovarno vžigalnih tuljav v Bovcu obiskali predsednik KOS SOZD Iskra Janez Kern, sekretar DPO Miloš Pavlica in odgovorni urednik glasila Iskra Dušan Željeznov. Obisk sodi v okvir razgovorov, ki potekajo v vseh TOZD Iskre, ta mesec pa so obiske namenili „primorskemu bazenu“.

S strani delovne organizacije sta se udeležila razgovorov predsednik KOOS Zmago Lasič in predsednik aktiva ZB Živko Kokelj, bovska TOZD pa so predstavljali Mitja Kokove – predsednik DS, Rajko Komac – predsednik OOS, Vladimir Šulin – sekretar ZK, Boris Kenda – predsednik OO ZSMS, Vladimir Šulin – sekretar aktiva ZB, Jože Melihen – direktor TOZD in Robert Trampuž, referent za splošne zadeve in samoupravljanje.

Potem, ko so predstavniki tovarne razkazali delovne prostore te „simpatične gorske“ TOZD, so v sproščenem razgovoru pregledali zgodovino, nastanek in razvoj te tovarne, največ pozornosti pa so posvetili vprašanjem proizvodnje, kadrovske politike, investicijam, gospodarjenju in družbenopolitičnemu dogajanju.

OBMEJNA TOZD

Direktor Jože Melihen je najprej izrazil očitno zadovoljstvo nad tem obiskom in nakazal nekaj problemov, ki se pojavljajo v tej obmejni, dislocirani iskrški TOZD. To je ena najmanjših sedmih proizvodnih TOZD Iskre – Avtoelektrike, kjer je 261 zaposlenih. Ustanovljena je bila leta 1957 z namenom, da bi proizvajali kovinsko galanterijo, imenovala pa se je „Trenta“Bovec. Vseskozi so iskali strežen proizvodni program, tradicija je kovala sproti, nikakor se niso mogli „oženiti“, čeprav so to poskušali z „Donitom“ Medvode, z „Zmajem“ Ljubljana, itd.

Kako naprej? Uspeli so. Imeli so srečno roko, kot je povedal direktor, saj so navezali stike z Avtoelektriko in s 1. januarjem 1974 vključili v to delovno organizacijo. Iz Nove Gorice so prenesli program vžigalne tuljave, to je tudi njihov osnovni program), poleg tega pa proizvajajo še nekaj drugih programov, ki so vezani na prejšnja osnovna sredstva (za ljubljanski „Saturnus“) in nekaj polizdelkov za druge TOZD v DO.

Začetek je bil seveda dokaj težak. Bilo je potrebno napraviti velik korak, hitrejši prehod od obrtniškega dela do moderne industrijske tehnologije. Uspelo jim je, dokazali so, da morejo, da znajo, obrtniška miselnost je ostala daleč zadaj, na plan je stopil investicijski zalet, vse to pa je pomenilo osnovo za razširitev, osnovo za nova delovna mesta in boljši jutri.

PERSPEKTIVNI NAČRTI

Kolektiv te TOZD je na dobro načrtani poti. Predvidevajo, da bodo leta 1982 ustvarili za 17 S milijard dohodka, v primerjavi z lanskim letom, ko so ustvarili za 7 S milijard je to zelo velik skok, letos pa načrtujejo 10 S milijard. Nekaj problemov imajo kadrom, saj jim primanjkujejo delavci z VS in VŠ izobrazbo. Sicer pa je v tej tovarni 58 kvalificiranih delavcev, 28 izobrazbo ima 28 zaposlenih in le 28 imajo VS, oz. VŠ izobrazbo. Ostali so priučeni. Računajo, da bo bolje v bližnji prihodnosti, saj imajo 28 študentov, ob delu pa se jih izobražuje kar 18. To je zelo veliko za tako maloštevilni kolektiv.

Če bi ocenjevali ta kolektiv z vidika izvoza, bi enoglasno ugotovili, da so izraziti izvozniki, saj izvozijo kar dve tretjini vžigalnih tuljav na zapad, sicer k OM, Fiatu, Simci, Peugeotu, Renaultu, VW in Audijs. Z njihovimi izdelki so zadovoljni, drugačno pa je zadovoljstvo z njihove strani v zvezi z dobavami teh izdelkov „Crveni zavrti“ in novomeškemu IMV. Prav tu se namreč srečujejo z istimi težavami kot v tovarni malih zaganjalnikov, saj plačilom, ki ga dobijo za ta izdelek ne pokrijejo niti lastne proizvodne cene. Tu bo nujno potrebno nekaj ukrepov, pa čeprav bo to zelo nevhvalen ukrep – ustavev dobav.

Možnosti za večjo in hitrejšo proizvodnjo so velike. Vse podsestavne dele je možno narediti doma, saj uvoza praktično ne poznajo. Ugotavljajo namreč, da je z obstoječim številom zaposlenih možno podvojiti proizvodnjo in preiti iz sedanjih 850 tisoč komadov na dva milijona vžigalnih tuljav letno. Seveda bo potrebno za to povečanje števila proizvodnje še bolj avtomatizirati, to pa terja določene investicijske posege. V ta investicijska vlaganja sodi tudi izgradnja novega

obrata v vasi Soča v dolini Trente, saj je še kako pomembno prav po tej poti zadržati prebivalce in ohraniti življenje v tej prekrasni dolini ter jim na ta način nuditi zaposlitev in boljše pogoje za življenje. Posebej o tem bomo poročali v eni naslednjih števil „Iskre.“

DPO LAHKO ZA VZGLED

V tej tovarni je včlanjenih v ZK kar 33 delavcev, po starostni strukturi pa so to predvsem mlajši ljudje iz neposredne proizvodnje, je povedal sekretar ZK Vladimir Šulin. Zelo so aktivni na vseh področjih, saj ne gre mimo njih nobena politična ali delovna akcija. Zelo so angažirani pri realizaciji začrtanih planov, pri izboljševanju delegatskega sistema, ki še ni popolnoma zaživel, vključili so se v akcijo zaključnega računa in periodičnih obračunov, itd.

Poleg izpolnjevanja nalog, ki jih dobijo iz občinske konference ZK Tolmin, so prisotni tudi pri kadrovanju, zaposlovanju in kandidiranju v samoupravne organe in SIS, dosegli pa so, da so prav vsi člani angažirani v temeljni organizaciji in krajevni skupnosti. Prav to pa je med člani kolektiva zelo cenjeno in spoštovano, saj imajo delavci zaupanje v ZK, v njihovi organizaciji vidijo oporo. Zato se res ni čuditi, da je ZK v tako majhnem kolektivu tako številčna, njihove vrste pa stalno dopolnjujejo z novimi mladimi člani. Upravičena kritika, ki jo je podal sekretar, pa je nepovezanost med TOZD in DO, še manj neposrednih stikov pa je med TOZD in SOZD Iskra.

Pred nekaj dnevi sta odšli v zaslužni pokoj Pavlina Kikelj in Danica Cotič, dolgoletni delavki v TOZD – Tovarni generatorjev in elektronike. Sodelavci so se od vestnih sodelavk prisrčno poslovili, jima poklonili cvetje in spominsko darilo ter jima zaželeli še veliko srečnih in zdravih let v zasluženem pokoju.

O borčevski organizaciji je spregovoril Vladimir Šulin, starejši. Dejal je, da je v njihovi TOZD 13 članov ZB, organizirali pa so se na pobudo aktiva ZB delovne organizacije ob priključitvi v Avtoelektriko. Tudi njihovo sodelovanje z ostalimi DPO je na zadovoljivem nivoju, saj jih prav mlajši spoštujejo ne zaradi „častitljivih“ let, pač pa zaradi uspešnega prenašanja tradicij NOB mlajšemu rodu.

Rajko Komac, predsednik OO sindikata, je povedal, da imajo pet samoupravnih delovnih skupin, kjer delavci uveljavljajo svoje in skupne interese. Pohvalil je odlično sodelovanje med koordinacijskim svetom DO in njihovo OO. V smehu je pripomnil, da bi to sodelovanje pohvalil tudi, če ne bi bilo predsednika KOOS Lasiča na razgovorih. V nadaljevanju pa je pojasnil, kako zavzeto so vsi člani sodelovali pri akciji zaključnega računa.

Tudi mladinska organizacija je zelo aktivna, saj je vanjo vključeno 96 zaposlenih, je povedal predsednik Boris Kenda. Odlično sodelujejo z občinsko konferenco in bovskim garnizonom, kjer imajo redna športna in kulturna srečanja. Ob vseh večjih praznikih pripravijo v TOZD proslave z lastnim programom, letos pa so bili soorganizatorji lokalne štafete od Mangarta do Kobarida. Kot eno izmed glavnih nalog pa so sprejeli evidentiranje možnih kandidatov za sprejem v vrste Zveze komunistov.

Predsednik DS Mitja Kokove je spregovoril o težavah, s katerimi se srečujejo v samoupravnih organih. Svojo misel je navezal predvsem na informiranje delegatov, ki je dokaj pomankljivo. Materiali so preobširni, delavci jih pogostokrat ne razumejo v celoti. Zato priložijo obravnavanim gradivom skrajšano, povzeto informacijo, napisano z razumljivejšimi besedami.

Tudi izobraževanju delegatov so posvetili veliko skrb, saj so pripravili nekajurna predavanja za vse delegate samoupravnih organov, seznanili pa so jih z dohodkovnimi odnosi, z delovanjem DS, samoupravne delavske kontrole, itd.

PONOVO SREČANJE SPOMLADI

Ob koncu razgovora se je predsednik Janez Kern zahvalil predstavnikom bovske tovarne za izčrpno predstavitev njihove TOZD, poudaril pa je, da bo temu srečanju moralo slediti še več pogovorov. Na ta način je namreč najlepša možnost krepitve sodelovanja med TOZD in SOZD Iskra. Prav zato so se dogovorili, da se po srečanju, če ne prej, že spomladi prihodnjega leta, takrat pa bodo, po besedah predstavnikov te TOZD, tudi uspehi mnogo večji.

Marko Rakušček

Iz razgovorov v TOZD Vžigalne tuljave v Bovcu.

4. DELOVNO TEKMOVANJE KOVINARJEV

Naši na tekmovanju kovinarjev spet dobri

S slavnostno razglasitvijo rezultatov se je v soboto, 16. t.m. popoldne v hotelu „Eta“ v Cerknem končalo 4. delovno tekmovanje kovinarjev severnoprimorskih občin. Takoj na začetku moramo omeniti velik uspeh tekmovalcev iz novogoriške Iskre – Avtoelektrike, saj so osvojili kar tri prva mesta in sicer v orodjarstvu, strugarstvu in brusilstvu.

102 TEKMOVALCA

Tekmovanje se je praktično začelo že v petek popoldne, ko so se zbrali tekmovalci – bilo jih je preko 100, v hotelu „Soča“ na Mostu na Soči in se pomerili v preizkusu teoretičnega znanja. Odgovoriti so morali na zahtevna pismena vprašanja iz področja samoupravljanja, varstva pri delu in seveda strokovna vprašanja iz stroke, ki so jo zastopali. Pravilni odgovori so seveda vplivali na skupen seštevek točk praktičnega in teoretičnega dela.

Po prvi zahtevni preizkušnji sem opazoval tekmovalce iz Iskre – Avtoelektrike. Vidno zadovoljstvo so izražali njihovi obrazi, le to pa mi je dalo slutiti, da so prvo prepreko dokaj dobro „prebrodili“. O tem sem se pre-

Srečko Mlinarič čestita kovinarjem.

UVELJAVITI SISTEM RAZPOREJANJA OD

Slavnostna razglasitev rezultatov je bila v soboto pozno popoldne v hotelu „Eta“ v Cerknem. Hotel je bil skoraj premajhen za sprejem tako velikega števila tekmovalcev, ki so čakali le odgovor na eno samo vprašanje „Kako mi je uspelo, kakšno mesto sem zasedel“. Nekateri so tekmovali prvič, nekaj pa je bilo takih, ki se tekmovanja udeležijo vsako leto. Le-ti so nekoliko lažje čakali razglasitev, vsaj tak videz so kazali. A pustimo to, ki ni najbolj pomembno, saj je bilo tudi tu še kako prisotno pravilo – važno je sodelovati ...

In tes je tako, čimbolj množično na taka tekmovanja, ki odpirajo široke možnosti, da se proizvajalci spoznajo s sodobno organizacijo dela, s tehnologijo in dosežki na posameznih področjih. Takšna tekmovanja odpirajo tudi možnosti večjega spoznavanja in sodelovanja med organizacijami združenega dela posameznih občin, republik in pokrajin.

Vsem zbranim tekmovalcem je spregovoril in čestital predsednik republiškega odbora kovinarjev Slovenije Srečko Mlinarič. V svojem daljšem nagovoru je poudaril, da moramo v naši družbi še veliko narediti za ustreznejše vrednotenje dela ter za ustvarjanje pogojev za bolj kvalitetno in ustvarjalno delo. Naša najpomembnejša skupna naloga je uveljavitev sistema razporejanja osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela.

Ta naloga je pomembna ne le zaradi uveljavljanja načela „za enako delo in enak delovni prispevek tudi enak osebni dohodek“, temveč v enaki meri tudi zaradi povečanja materialne spodbude delavcev za boljše delo in doseganje večjih rezultatov dela. Zagotoviti moramo, da bo sleherni delavec prisvajal osebni dohodek v odvisnosti od kvalitete in količine opravljenega dela ter od prispevka, ki ga je s svojim delom da k družbeno smotni uporabi vseh sredstev, ki jih pri delu uporablja.

Pri tem je naša dolžnost zagotoviti, da bo vsak delavec na svojem delovnem mestu tudi vedel, kje in koliko lahko prispeva k ustvarjanju dohodka in zmanjševanju stroškov ter se bo nje-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Marko Skrinjar prejema priznanje.

pričal na razglasitvi rezultatov, vendar o tem nekoliko pozneje.

Naslednji dan, v soboto so pričela tekmovanja v praktičnem preizkusu znanja. Naloge so bile dokaj zahtevne tako za precizne orodjarje, kot za ročne kovače.

Sicer pa pogledimo panoge, v katerih so tekmovali kovinarji: 39 varilcev je tekmovalo v štirih postopkih v IMP na Godoviču in v Idriji, 22 strugarjev je preizkušalo znanje v Vozilih Gorica, 13 rezkalcev se je pomerilo v ETI Cerkno, 6 livarjev je vlivalo zadano nalogo v Gostolu Nova Gorica, 6 brusilcev je tekmovalo v novogoriški Iskri v TOZD – Tovarni delovnih sredstev, 13 orodjarjev je dokazovalo svojo spretnost v tovarni ETA v Cerknem, 3 ročni kovači pa so kovali v tovarni poljedelskega orodja v Batujah.

TUDI ITALIJANSKI TEKMOVALCI

Prvič letos so izven konkurence nastopili v praktičnem delu tudi italijanski delavci – kovinarji iz Tržiča (Monfalcone). To vsekakor ni bilo le naključje, pač pa vsem znano dejstvo, da so odnosi s sosednjo Italijo dobri, sosedsko vzorni, saj so lahko za vzgled mnogim državam. Izraz takšnega sodelovanja, odnosov in razumevanja so tudi osimski sporazumi, ki odpirajo široke možnosti za nadaljnji medsebojni gospodarski in kulturni razvoj obeh držav, glede na to pa tudi vsestranski razvoj in napredek vseh prebivalcev tega območja. Prav z udeležbo italijanskih kovinarjev na našem tekmovanju smo vsi skupaj dokazali, kakšni so odnosi zlasti v obmejnih občinah.

Naši na tekmovanju kovinarjev spet dobri

(Nadaljevanje s 3. strani)

gov konkretni prispevek k povečanju dohodka in zmanjševanju stroškov odražal tudi v njegovem osebnem dohodku.

Medsebojno tekmovanje v dobrem delu, ki ga simbolizira prav tekmovanje kovinarjev, se mora prenesti na delovna mesta, v TOZD in OZD. Postati mora stalna in organizirana oblika spodbujanja strokovnega znanja, delovnih sposobnosti in odgovornega odnosa do dela v sleherni temeljni organizaciji združenega dela, je med drugim povedal Srečko Mlinarič.

RAZGLASITEV REZULTATOV

Končno so tekmovalci dočakali slavnostni trenutek — razglasitev rezultatov. Vsi nastopajoči so prejeli diplomu v zahvalo za sodelovanje, najboljši pa še spominsko darilo in plaketo. Priznanje sta podelila Aldo Žezlin, predsednik odbora kovinarjev novogoriške občine in Sergej Koglot, sekretar pri Občinskem sindikalnem svetu Nova Gorica. Tekmovalci iz Iskre—Avtoelektrike so se tudi tokrat nadvse dobro odrezali. Kot smo že omenili, so odnesli kar tri prva mesta,

Srečko Pipan - najboljši rezkalec.

sicer pa pogledjmo podrobneje kako so se uvrstili kovinarji iz Iskre.

Prepričljivo prvo mesto je med tekmovalci — rezkalci osvojil Srečko Pipan iz TOZD Tovarna odlitkov Komen. Tudi med brusilci je bil najboljši Boris Birska iz TOZD — Tovarna delovnih sredstev Nova Gorica. Tik za

ogromno točk-doprinesli prav tekmovalci, ki so se odrezali nekoliko slabše od zmagovalcev. Njihove uvrstitve pa so naslednje:

STRUGARJI: Jože Černič TOZD — DES, 4. mesto, Jože Budal TOZD — Odlitki Komen 6. mesto, Mirko Masten TOZD — Odlitki Komen 8. mesto.

REZKALCI: Jože Koršič 3. mesto, Silvij Simič 9. mesto, Rajko Zavadlav 11. mesto — vsi TOZD — Tovarna delovnih sredstev.

LIVARJI: Vojko Fakin 3. mesto, Marjo Tavčar 4. mesto, Ivan Jazbec 6. mesto — vsi TOZD — Tovarna odlitkov Komen.

ORODJARJI: Zvonko Furlani 6. mesto, Damjan Terpin 8. mesto, Valter Ščukovt 9. mesto, Iztok Pelan 11. mesto — vsi TOZD — Tovarna delovnih sredstev.

VARILCI: Milivoj Colja, tovarna odlitkov Komen — 6. mesto in Mirko Bremec TOZD — DES — 11. mesto.

ZAKLJUČEK

Seveda je bilo veselje po razglasitvi rezultatov izjemno. Najboljši so za trenutek pozabili, da se bodo morali za republiško tekmovanje v Celju še bolje pripraviti in tudi tam dokazati izjemno znanje v teoretičnem in praktičnem delu.

Za zaključek pa naj ponovim besede predsednika Srečka Mlinariča: „Tekmovanje je pregled praktične in teoretične usposobljenosti kovinarjev za opravljanje svojih zahtevnih in pomembnih delovnih nalog in dolžnosti. Hkrati je to tekmovanje priznanje vsem udeležencem za njihove dosedanje napore pri dviganju in izpopolnjevanju svoje usposobljenosti za delo, pomembna vzpodbuda vsem za nadaljnji dvig svoje strokovne usposobljenosti, pa tudi manifestacije širšega družbenega vrednotenja in pomena dela v pogojih naše socialistične samoupravne družbe.

Dosegati tako dobre rezultate tudi v svoji TOZD, na svojem delovnem mestu, to je naša skupna naloga in način, da bomo vsi skupaj uresničili želje prvega kovinarja Jugoslavije — tovariša Tita.

Marko Rakušček

Odločitve na osnovi raziskav, ne pa na osnovi intuicije

„Občutek imam, da Iskrin Marketing še nima tiste prave vloge, kot bi jo moral imeti, vse pa kaže, da se je položaj že začel spreminjati in da so ponekod začeli pravilneje vrednotiti pomen te dejavnosti“, poudarja vodja sektorja tržnih raziskav v TOZD Marketing v Iskri Commerce Boris Slapnik. „Ta odnos se bo gotovo še hitreje izboljševal, saj ljudje vse bolj spoznavajo, da brez pravega tržnega pristopa ne spoznamo dejanskih potreb tržišča in lahko le raziskave zagotavljajo sedanjo stropno rasti. V svetu, pa tudi pri nas, se je že zdavnaj končalo obdobje, ko je proizvodnja diktirala prodajo.“

Boris Slapnik se je v Iskri, točneje v Iskri Commerce v TOZD Marketing zaposlil sredi prejšnjega meseca. Kot diplomiran strojni inženir in diplomant tretje stopnje Visoke ekonomske komercialne šole iz Maribora je doslej delal na različnih področjih, naj bolj dolgo pa v Institutu za organizacijo, ekonomiko in tržne raziskave pri slovenski Gospodarski zbornici. Tam je delal predvsem na nalogah za potrebe gospodarstva s področja tržnih raziskav in informacijskega sistema.

„Ne prenesem rutinskega dela, ne prenesem spanja na nekih dozdevnih lovorikah. Želim delati, in to je bil tudi vzrok, da sem prišel v Iskro. Želim se še veliko naučiti, to pa mi bo uspelo lahko le v veliki delovni organizaciji, v velikem sistemu. Poglejte — vse od široke potrošnje do kompleksnih inženiringov mora v Iskri obvladovati Sektor tržnih raziskav. Da sploh ne omenjam zunanjega tržišča.

Gotovo se z vašo oceno o nepravem odnosu do Marketinga v Iskri strinjajo vsi, ki znajo pravilno vrednotiti delo tega kolektiva. Kako pa ocenjujete dosedanje delo Sektorja tržnih raziskav?

„To delo je bilo usmerjeno zlasti v izdelavo produktivnih raziskav za potrebe Iskrinih temeljnih organizacij, v zbiranje informacij iz domačih in tujih publikacij o dogajanjih na tržišču ter v posredovanje študij domačih in tujih specializiranih institucij. Sektor je imel premalo stika z Iskrinimi temeljnimi in delavnimi organizacijami, premalo pa je naredil tudi ne celovitem poslovnem informacijskem sistemu.“

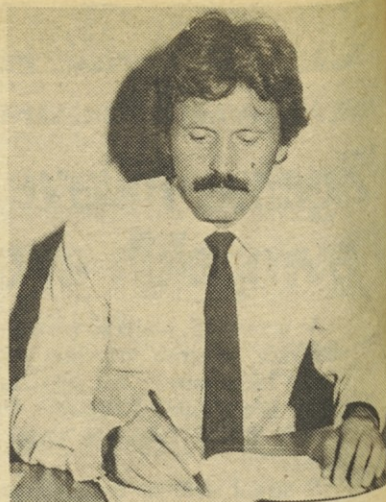
Kakšno vzpodbudo oz. kakšno vodilo ste imeli pred očmi, ko ste se lotili reorganizacije Sektorja tržnih raziskav?

„Poudaril bi rad zlasti to, da je svetovno tržišče v odločnem razvoju. Praktično se v zadnjih dvajsetih letih ni ničesar tako hitro spreminjalo, kot prav celotno svetovno tržišče, posamezna regionalna tržišča ali tržišča proizvodov, metode in oblike menjave in stališča ter potrebe potrošnikov. Hitro reagirati in se prilagoditi novo nastali situaciji na tržišču je ena od osnovnih potreb vsake delavne organizacije, da „preživi“, da se nadalje uspešno razvija in, da si zagotovi prihodnost. Takšna spoznanja pa so vodila k temu, da se povečajo napor in aktivnosti v sistematično in kontinuirano preučevanje tržišča in spremljanje relevantnih sprememb o dogajanjih na tržišču. Znano je, da danes uspeta le dva od desetih novih izdelkov, kar dokazuje, da premalo poznamo tržišče, oz. njegove potrebe ter da izdelke razvijamo neplansko in s premajhno mero temeljitosti in resnosti.“

Kaj pa bi bilo treba storiti oz. spreminiti v Sektorju tržnih raziskav v Marketingu v Iskri Commerce? Kakšen je vaš koncept dela?

Želim, da uresničimo koncept informacijske tržne dejavnosti, tako da bi se vključil v celoten koncept poslovne informacijske dejavnosti in tako postal instrument upravljanja. Zato smo tudi pristopili k reorganizaciji sektorja. Njegova osnovna področja v prihodnje naj bi bila — raziskava in spremljanje konjunkturalnih gibanj, raziskava produktno-motivacijskih raziskav za proizvodne skupine, oz. za programe, tretje področje pa je opazovanje pomembnejših dogajanj na tržišču. Ustanovili bomo torej službo za konjunkturo, službo za produktno-motivacijske raziskave in službo za opazovanje.

Glede produktno-motivacijskih raziskav bi rad povedal še tole: naš sektor naj bi delal predvsem makro raziskave, torej raziskave na ravni produktivnih skupin, v TOZD in DO pa bi morali ustanoviti posebne službe, ki bi same opravljale produktne raziskave in bi tudi same spremljale izdelek na tržišču, seveda s pomočjo našega sektorja. Služba opazovanja, ki jo bomo ustanovili v okviru Sektorja, bo poleg pomembnejših dogajanj na tržišču, zbirala tudi splošne ekonomsko-poslovne informacije, podatke o firmah, dogajanjih na tržišču, finančno-monetarnih dogajanjih ter med drugim tudi informacije o novih tehnologijah.

Boris Slapnik.

Slišati je, da se vam bo v kratkem pridružila tudi Služba za industrijsko lastnino?!

„Res je. S to službo bomo lahko pokrili tudi patentno in tehnološko področje.“

Pred Sektorjem tržnih raziskav Iskri Commerce so torej obsežne naloge. Kako jih bodoste uresničevali?

Naj najprej poudarim, da so to naloge, za katere se bomo lotili takoj, zdaj šele ideje. Uresničevati jih bomo začeli postopno. Nesmiselno bi bilo pričakovati, da bomo dosegli več sprememb v kratkem obdobju, nekaj mesecih. To je gotovo daljši proces, trajal pa bo leto dni ali še več. Ob tem je treba imeti v mislih tudi to, da je veliko odvisno od tega, ali se nam bo uspelo kmalu priključiti računalnik ter tako ustvariti lastno bazo podatkov.

Boris Slapnik je med pogovorom večkrat poudaril, da želijo v Sektorju tržnih raziskav zgraditi tak poslovni informacijski sistem, ki bo pomagal temeljnemu in delovnemu organizacijam v Iskri upravljati, hkrati pa bo lahko vse poslovne odločitve temeljile na rezultatih raziskav, ne pa na rezultatih izkušenj, slutenj... „Iskra je tako velika hiša, da si intuitivnega tržništva ne sme in ne more več privoščiti,“ poudarja Boris Slapnik.

Lado Drobnik

INDUSTRIJA KONDENZATORJEV, SEMIČ

Uspeli vaji v okviru NNNP

Tako kot povsod drugod je aktivno začel delovati tudi odbor za ljudski odbor in družbeno samozagotovo v DO Kondenzatorji v Semiču. V okviru programa obeh dejavnosti v občini Črnomelj je odbor 19. in 26. maja izvedel dve uspeli vaji, s čimer je izpolnil svoj načrt dejavnosti v tem obdobju. Prva je bila vaja enote narodne zaščite. Le-ta se je 19. maja ob 6. zjutraj zbrala v Črmošnjicah, na vaji pa naj bi se pripadniki enote predvsem spoznali z orožjem, ki ga ima enota in razumljivo tudi s praktičnim streljanjem.

Vaja je bila skrbno pripravljena in je ob lepem vremenu in popolni discipliniranosti vseh pripadnikov enote dobro uspela, čeprav so se nekateri izmed pripadnikov to pot prvič srečali z orožjem. Tako v teoretičnem, kot v praktičnem delu vaje so prav vsi sledili z vso pozornostjo želeč od te vaje odnesti čim več koristnih izkušenj.

Naslednjo soboto je bila preizkušnja pripravljenosti družbene samozagotove, pri čemer so najprej preizkusili mobilizacijsko sposobnost vseh pripadnikov. Začelo se je že ob 2. zjutraj. Najprej so aktivirali kurirsko službo, ki je svojo nalogo uspešno izpeljala, saj so se v zelo kratkem času na zbornih mestih zbrali vsi pripadniki enot civilne zaščite.

Po pregledu vseh enot na dvorišču tovarne, je sledila praktična vaja. Gasilski vod je uspešno prikazal gašenje požara. Pripravljenost gasilske enote je bila na višini, saj je bila le-ta v pičlih treh minutah že na mestu požara z gasilskim avtom in tudi že začela gasiti. Izkazala se je pri gašenju tudi ženska ekipa, skupni „mokri vaji“ pa je sledilo še seznanjanje pripadnikov gasilske enote z gasilsko opremo in pripomočki, s katerimi enota razpolaga.

Pripadniki voda za prvo pomoč so po improviziranem letalskem napadu s kompletno razpoložljivo opremo začeli reševati ponesrečence in evakuacijo, pri čemer so pokazali dobro usposobljenost. Prav tako dobro so se izkazali tudi pripadniki tehnično-reševalnega voda, ki so s svojo opremo dokazali, da lahko v primeru potrebe

kaj hitro izvajajo razna mizarska, klesarska, čavničarska in inštalaterska dela. Hkrati pa so dobro usposobljeni tudi za odkrivanje in reševanje oseb porušeni objektov.

Uspešen je bil tudi nastop oddelka RBK, ki je v kratkem času obelodan področje, ogroženo zaradi neeksplozivnih bomb, kakor tudi dekamentarizacijo ogroženega področja. Vsi pripadniki tega oddelka so se po praktični vaji še podrobneje seznanili s sredstvi ki jih za svojo dejavnost oddelk ima na voljo.

Končno pa je tudi oddelk za vzdrževanje reda dokazal dobro pripravljenost, saj je ob njegovega dobrega delovanja odvisen uspešen nastop vseh ostalih oddelkov.

Skratka — obe vaji sta pokazali solidno pripravljenost, hkrati pa sta opozorili tudi na nekatere pomanjkljivosti, ki jih bo treba še odpraviti, da bi bila v primeru potrebe učinkovitost vseh teh enot kar največja.

Poseben vlak iz Semiča

Leto za letom se proslave ob dnevu borca in dnevu Iskre udeležuje lepeštevilo članov delovnega kolektiva DO Kondenzatorji v Semiču. Kot kaže, tudi letos pri tem ne bodo izjema, saj so glede na prijave v ta namen celotno organizirali poseben vlak iz Črnomelja in Semiča, ki bo udeležence iz te naše delovne organizacije odpeljal v Ljubljano že ob 6. zjutraj, ob 18. zvečer pa jih bo spet odpeljal nazaj v Belo Krajino.

Dogovorili so se, da bo za letošnje darilni paket vsak udeleženec sam prispeval 80 din, ostalo pa bo prispevala sindikalna organizacija.

Zanesljivo bo propaganda za proslavo dneva Iskre v Zajčji dobri Ljubljani v kolektivu DO Kondenzatorji tudi to pot zagotovila, da poseben vlak v Ljubljano ne bo peljal prazen.

Kovinarji AE pri preizkušanju teoretičnega znanja.

Borisem pa je na drugem mestu pristal Dušan Mozetič iz iste TOZD.

Daleč najboljši je bil tudi orodjar, sicer znan udeleženec teh tekmovanj, v letu 1977 celo državni prvak — Marko Škrinjar. Med 13 orodjarjev je bil tudi na tem tekmovanju prvi.

Seveda moramo takoj povedati, da bodo najboljši tekmovalci iz vseh panog nastopali letos septembra na republiškem tekmovanju, ki bo tokrat v Celju.

Krivično bi bilo, če ne bi pohvalili tudi ostalih tekmovalcev iz Avtoelektrike, saj so se prav tako srčno „borili“ kot zmagovalci za čimboljšo uvrstitev. Vendar je že tako, prvo mesto je samo eno, zato ne gre obupati, še posebno zato, ker ni bil nihče izmed tekmovalcev zadnji. Zanimivo pa je vsekakor tudi to, da bi prav tekmovalci iz Avtoelektrike osvojili ekipno 1. mesto, seveda, če bi tekmovanje veljalo za najboljšo ekipno uvrstitev. K temu 1. mestu pa bi

SEZNAM ODGOVORNIH DELAVCEV

ZA TOZD V DO ISKRA — ELEKTROZVEZE

(Nadaljevanje z 2. strani)

— predsednik IO OOS — Stegne
— predsednik IO OOS — Tržaška c.2

TOVARNA ELEKTRONSKIH INSTRUMENTOV

— v.d. individ. poslov. orgaa
— predsednik delavskega sveta
— predsednik IO OOS

RADIJSKE ZVEZE

— v.d. individ. poslov. organa
— predsednik delavskega sveta
— predsednik IO OOS

SERVIS POSLOVNIH STAVB

— v.d. individ. poslov. organa
— predsednik delavskega sveta
— predsednik IO OOS

USMERJENE ZVEZE

— v.d. individ. poslov. organa
— predsednik delavskega sveta
— predsednik IO OOS

LEDNIK Silvo
ŠILER Raul

TRAVEN Matjaž
ZDEŠAR Pavel
KOVAČ Franc

ZAKRAJŠEK Stane
VUGRIN Zvone
KUMP Rudi

FRANCE Milko
DUH Ana
VERNIK Marjan

ČUK Franc
KADUNC Janez
KOBAY Marjan

D. Ž.

Obiskali smo Lipnico

Poslovanje Tovarne mehanizmov uspešno tudi v letošnjem letu — Pretekli teden so jo obiskali predstavniki radovljiske občine — Tovariš Valenčič odšel v pokoj

zaposlenih. Samo v prvih petih mesecih letošnjega leta so plan proizvodnje presegli za 22 %, proizvedli pa so 41 % več kot v enakem lanskem obdobju. Tako povečana proizvodnja gre predvsem na račun velikega povpraševanja dvotarifnega števca na domačem trgu.

Vendar vsem potrebam trga tovarna ne more zadostiti, zlasti na področju relejnih ur ne. Ta problem rešujejo s pomočjo 70 kooperantov.

Iskrina Tovarna mehanizmov v Lipnici je v zadnjih dvajsetih letih dosegla odlični gospodarski rezultat. Dosegli so plan proizvodnje, nenehno se izboljšuje tudi družbeni standard

ISKRA
Industrija za telekomunikacije
elektroniko in elektromehaniko
KRANJ, n.s.o.

TOZD TOVARNA RAČUNALNIKOV KRANJ
vabi

k sodelovanju mlade strokovnjake s področja računalništva za opravljanje del in nalog v LJUBLJANI:

PRIPRAVA TRGA

- Samostojni strokovni sodelavec
 - visokošolska izobrazba elektrotehnične smeri,
 - 5 let delovnih izkušenj na področju AOP,
 - aktivno znanje angleškega jezika.
- Strokovni sodelavec
 - visokošolska izobrazba ekonomske ali elektrotehnične smeri,
 - 4 leta delovnih izkušenj na področju AOP
 - aktivno znanje angleškega jezika.
- Višji organizator II.
 - višješolska izobrazba ekonomske smeri,
 - 3 leta delovnih izkušenj na področju AOP,
 - aktivno znanje angleškega jezika.
- Referent I.
 - srednješolska izobrazba ekonomske ali administrativne smeri,
 - 1 leto delovnih izkušenj,
 - dobro obvladanje strojepisja.

PROGRAMSKA OPREMA

- Strokovni sodelavec
 - visokošolska izobrazba organizacijske, ekonomske ali tehnične smeri,
 - 4 leta delovnih izkušenj na operacijskih sistemih, poznavanje programskega jezika COBOL ali PRG II,
 - aktivno znanje angleškega jezika.
- Višji programer II.
 - višješolska izobrazba organizacijske, ekonomske ali tehnične smeri,
 - 3 leta delovnih izkušenj na programiranju v jeziku COBOL ali RPG II
 - pasivno znanje angleškega jezika.
- Samostojni programer I.
 - srednješolska izobrazba ekonomske ali tehnične smeri ali gimnazija,
 - 4 leta delovnih izkušenj na programiranju v jeziku COBOL ali RPG II,
 - pasivno znanje angleškega jezika.
- Samostojni operater sistema I.
 - srednješolska izobrazba ekonomske, tehnične smeri ali gimnazija,
 - 4 leta delovnih izkušenj kot operater na sistemu,
 - pasivno znanje angleškega jezika.

TEHNIČNO VZDRŽEVANJE RAČUNALNIŠKIH SISTEMOV

- Samostojni servisni tehnik I.
 - srednješolska izobrazba elektrotehnične smeri, šibki tok,
 - 4 leta delovnih izkušenj,
 - pasivno znanje angleškega jezika.
- Samostojni servisni tehnik II.
 - srednješolska izobrazba elektrotehnične smeri, šibki tok,
 - 3 leta delovnih izkušenj,
 - pasivno znanje angleškega jezika.
- Višji referent I.
 - višješolska izobrazba ekonomske smeri,
 - 5 let delovnih izkušenj.
- Referent I.
 - srednješolska izobrazba ekonomske ali administrativne smeri,
 - 1 leto delovnih izkušenj,
 - dobro obvladanje strojepisja.
- Korespondent
 - dvoletna poklicna šola administrativne smeri,
 - 1 leto delovnih izkušenj.

IZOBRAŽEVANJE

- Samostojni strokovni sodelavec
 - visokošolska izobrazba računalniške, elektrotehnične ali strojne smeri, matematike ali fizike,
 - 5 let delovnih izkušenj na področju računalništva,
 - aktivno znanje angleškega jezika.
- Organizator izobraževanja
 - visokošolska izobrazba filološke smeri (germanistika) ali organizacijske smeri,
 - 2 leti ustreznih delovnih izkušenj,
 - aktivno znanje angleškega jezika.
- Samostojni referent II.
 - srednješolska izobrazba upravno administrativne, ekonomske ali splošne smeri (gimnazija),
 - 3 leta delovnih izkušenj,
 - dobro obvladanje strojepisja,
 - pasivno znanje angleškega jezika.
- Administrativni referent
 - srednješolska izobrazba administrativne smeri,
 - 1 leto delovnih izkušenj,
 - dobro obvladanje strojepisja.

EKONOMSKI ODDELEK

- Vodja odseka za prodajno operativno
 - visokošolska izobrazba ekonomske smeri,
 - 5 let delovnih izkušenj,
 - pasivno znanje angleškega jezika.
- Višji analitik I.
 - višješolska izobrazba ekonomske smeri,
 - 3 leta delovnih izkušenj.
- Samostojni analitik I.
 - srednješolska izobrazba ekonomske smeri,
 - 4 leta delovnih izkušenj.

SEKRETARIAT

- Višji referent II.
 - višješolska izobrazba pravne smeri,
 - 3 leta delovnih izkušenj s področja samouprave.
- Administrativni referent
 - srednješolska izobrazba ekonomske ali administrativne smeri,
 - 1 leto delovnih izkušenj.

NUDIMO:

Možnost samostojnega, kreativnega dela, razvijanja in uveljavljanja svojih sposobnosti, dostop do strokovne literature, pomoč sodelavcev, izobraževanje doma in v tujini.

PRIČAKUJEMO:

ustrezne delovne navade in organizacijske sposobnosti, sposobnost za delo z ljudmi in za samostojno delo s strankami, veselje do dela v računalništvu. Skupni pogoji za vse kandidate, ki bodo izpolnjevali objavljene pogoje je tudi uspešno opravljeno psihološko testiranje. Kandidati naj pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: ISKRA ELEKTROMECHANIKA KRANJ, Kadrovska služba, Savska loka 4, 64000 Kranj, „za tozd računalniki“.

Vseh zaposlenih v Lipnici je 320.

Vse bolj pereči postajajo tudi prostorski problemi. Lani so odprli novo proizvodno halo s 1.300 m² površine, potrebovali bi pa vsaj še 3.000 m².

Kljub temu, da je to majhna delovna organizacija v občini, dosega skupaj z Iskro Otoče najbolj vidne finančne rezultate v radovljiski občini. Zato so tovarno v sredo, 13. junija, obiskali predstavniki skupščine občine Radovljica in se pogovarjali o uresničevanju srednjeročnega programa ter o pripravah na naslednje plansko obdobje. V tovarni načrtujejo med drugim poslovno sodelovanje s svetovno znanimi firmami ur, kot sta Grasslin in Staiger; 25 let pa že sodelujejo s firmo Moser Bear.

S proizvodnjo števca, s katerim je Tovarna mehanizmov v Lipnici zaslovela doma in v svetu, so pričeli že leta 1961. Kvaliteta izdelka, ugodni dobavni roki, hitre tehnične in konstrukcijske spremembe na željo kupcev, vse to je odpiralo pot na domače, predvsem pa na tuje tržišče.

Največ zaslug pri prodaji izdelka ima Franjo Valenčič, nekdanji direktor Iskre Milano, ki je s svojo marljivostjo in sposobnostjo uspel prodati več kot 90 % proizvodov na tržišču od Evrope do Amerike. Po trinajstih letih vestnega službovanja je sedaj odšel v zasluženi pokoj. Prejšnji teden so se od njega poslovili dolgoletni sodelavci in predstavniki Iskre, mu izrekli priznanja in se mu z darili zahvalili za njegov prispevek k hitremu in obetajočemu razvoju Tovarne mehanizmov v Lipnici.

Eli Križnar

Obiskali smo Perles v Švici

V mestu Biel v Švici je bil 8. in 9. junija organiziran 21. stokilometerski pohod, ki se ga je udeležilo preko 4.000 ljudi iz Evrope in Amerike. Med njimi je bila tudi planinska skupina Kanjavski, katere člani smo večinoma Kranjčani in Ljubljancani. Na tako dolgi poti nismo želeli le preizkusiti svojih moči, ampak si ogledati tudi zanimivosti Švice. Domenili smo se tudi za ogled Iskrine tovarne električnih ročnih orodij Perles v Pieterlenu blizu Biela. V Perlesu so nas sprejeli zelo prijazno. Rok Zibert nam je orisal zgodovino podjetja in v grobem razložil funkcijo te Iskrine firme. Potem smo si ogledali produkcijo in montažo strojev. Dr. Mayer nam je govoril o Perlesovi prodajni politiki in marketingu.

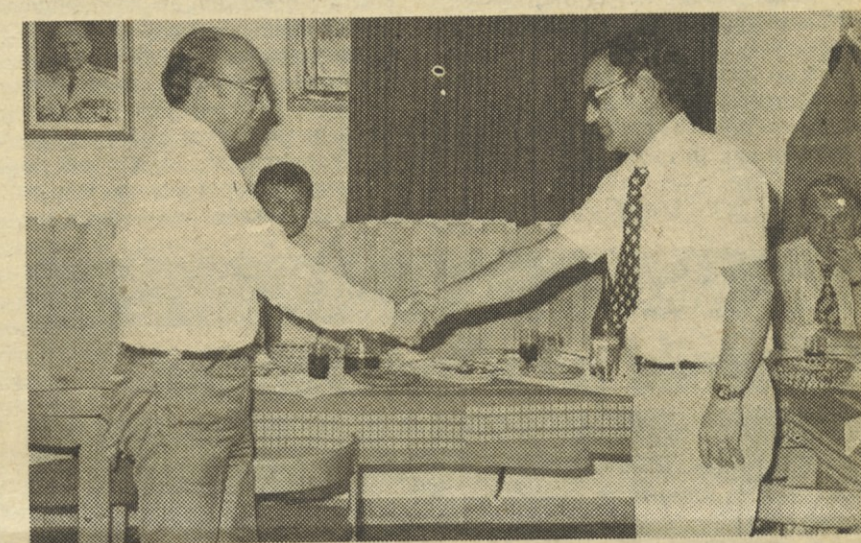
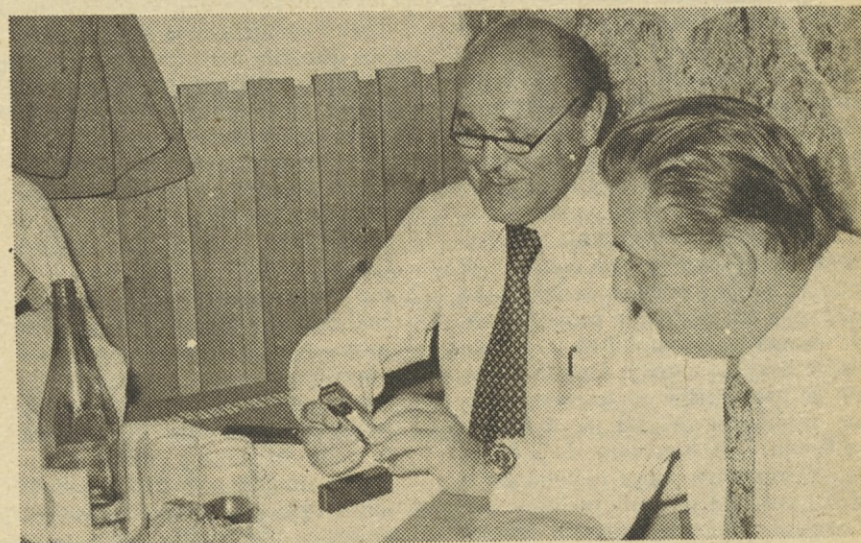
Z gostitelji smo razpravljali tudi o problemih naših firm v tujini, posebno zanimiv je bil pogovor o problemih naših delavcev na začasnem delu v tujini. Naš vtis o Iskrini firmi Perles je kar najlepši. Ob tej priliki se moramo še posebej zahvaliti Roku Zibertu in ostalim v Perlesu za pristrčen sprejem in njihove razlage med ogledovanjem obrata ter za reklamna darila, ki smo jih v spomin na obisk dobili od uprave.

Proti poldnevu smo se pristrčno poslovili. Preživeli smo nekaj prijetnih uric v jugoslovanski oazi sredi Švice ter naredili še fotografijo za slovo.

Na pohodu, na katerem je poleg nas sodelovalo še okoli petnajst Jugoslovancev, smo se vsaj delno oddolžili Perlesu, ko smo v znak zahvale nosili njihove majice in kapice. Izmed dvajsetih, kolikor nas je štartalo, jih je na cilj prišlo le pet, kar zgovorno pričča o naporosti take preizkušnje. Tudi čas je bil omejen na 24 ur. Na cilj so torej prišli: Franc Bošnjanič, Andraž Hrastar, Milan Bizjak, Dušan Pangerc in Peter Kokošar. Sto kilometrov so prehodili v 20 – 30 urah. Vsi ostali smo odstopili zaradi poškodb mišic, kit in žuljev. Vendar smo bili na štartu takšnega marša prvič, premalo smo trenirali, zato smo s svojimi rezultati kar zadovoljni. Nemec Urbach, ki je zmagal že šestič je prišel na cilj v sedmih urah.

Tek jih je dokončalo 2.943, kar pomeni, da je tretjina štartajočih odstopila. V bistvu ta prireditelj sploh ni tekmovalje, saj je vsakdo, ki pride na cilj, junak, in dobi posebno medaljo. Ta mu je potem še dolgo spomin na samo-premagovanje in na vse težave ter poškodbe na tej težki poti.

T. Ž.

Od zgoraj navzdol: predstavniki skupščine občine Radovljica na ogledu proizvodnje v Mehanizmih - predsednika KPO SOZD Iskra in DO Elektromeha Jože Hujs in Aleksander Mihev si ogledujeta prvi števec pogovorov iz Lipnice - direktor TOZD Mehanizmi Damijan Hafner čestita Jožetu Valenčiču ob upokojitvi.

Dosežki naših inovatorjev

Blaž Klinar in Vlado Bukovnik, ključavničarja iz Vzdrževanja sta predlagala konstrukcijsko spremembo na dvigalu v Tovarni instrumentov v Otočah.

Ivan Žaberl, mojster v montaži številčnikov v Lipnici je združil dve delovni operaciji za rolanje nastavkov pri pastorku za mehanizem UMT v eno delovno operacijo.

Ivan Skornšek in Franc Eržen iz proizvodnje ERO sta postopek ročne raziglanja rotorskih gredi nadomestila s strojnimi.

Bojan Zalesnik, urejevalec na stiskalnicah števec je skrajšal postopek pri izdelavi kratkostičnih obrobov in dosegel znaten prihranek.

Andrej Jenko, tehnolog v TEA je prijavil konstrukcijsko spremembo na nosilcu tipke. S tem je odpadla operacija raziglanja.

Stane Perčič, urejevalec na liniji elementov tovarne TEA je predlagal spremembo na orodju, s čimer je odpadla operacija raziglanja kotvic.

Ambrož Teran in Ivan Makuc iz montaže ERO sta izdelala pripravo za strojno krtačenje kolektorjev.

Matija Polajnar, razvijalec v Merilnih napravah je prijavil pomembno tehnično izboljšavo na avtomatskem preklonniku merilnih območij.

Branko Štremfelj in Rajko Kern sta prijavila izum, ki se nanaša na pritrdjevanje magnetov v elektrodinamičnih slušalkah ali mikrofoni.

Janez Zontar in Anton Piber iz Orodjarne sta prijavila izboljšavo na orodju za izdelavo kolutov števca. Orodje je bilo izdelano v Švici in z njim ni bilo možno doseči zahtevane kvalitete, s preureditvijo in z odstranitvijo napak sta orodje usposobila za obratovanje.

Matija Pirc iz konstrukcije orodja je spremenil obstoječo konstrukcijo dveh priprav za krivljenje žice na tokovnih tuljavah.

Udeleženci izleta k Perlesu v Švici.

Računalniško projektiranje

V DO Avtomatika, TOZD Projektiranje in gradnja sistemov so se lotili pionirske naloge v računalniški avtomatizaciji izdelave tehnične dokumentacije. Ko bo naloga dokončana računajo na občutno povečanje produktivnosti, delo projektantov pa bo pridobilo na kreativnosti in tehnični vrednosti.

Računalnik je že stari znanec pri projektantski dejavnosti različne vrste. Na primer v gradbeništvu ga uporabljajo pri projektiranju cest za iskanje optimalnih tras, v strojništvu pri projektiranju zobnikov za iskanje različnih parametrov, v elektroniki za iskanje parametrov različnih vezij itd. To so primeri različnih projektantskih izračunov, ki jih že dalj časa uspešno opravlja računalnik. V nekaterih primerih gre za neverjetno zapletene in subtilne matematične metode, ki postanejo uporabne šele, če imamo na razpolago računalnik, ker so za ročno uporabo prezahtevne in zapletene.

Današnja stopnja razvoja računalniške tehnologije pa omogoča tudi mnogo bolj zahtevne računalniške aplikacije na področju projektiranja. Na primer v avtomobilski in mikroelektronski industriji je danes računalnik že nepogrešljiv pri izdelavi različnih zapletenih risb, ki jih ti izdelki zahtevajo. Lahko rečemo, da je danes najbolj razširjena vloga računalnika v projektantski dejavnosti, podobno kot v naštetih primerih, reševanje določenih delnih nalog, ki jih nato šele človek integrira v končni izdelek – projekt.

Mnogo težje naloge, ki jo predstavlja računalniška avtomatizacija vseh (ali praktično vseh) postopkov v zvezi z izdelavo nekega projekta, se redkeje lotevajo, čeprav se danes položaj s tem v zvezi hitro spreminja. Vendar v

TOZD Sistemi so presodili, da so že upravičeni razmišljati in ukrepati tudi v tej smeri.

Utemeljitev celotne odločitve leži v doseženi stopnji računalniške tehnologije in pa v naravi projektantskih postopkov, ki jih uporablja TOZD Sistemi.

Prav v zadnjem času so se pojavile, oz. so dozele nekatere računalniške tehnologije, ki opisano nalogo omogočajo:

1. računalniško krmiljeni pisalni stroji, pri katerih kvaliteta odtiska ne zaostaja za navadnim ročnim pisalnim strojem (klasični vrstični tiskalnik ne ustreza po kvaliteti izpisa)
2. precizni računalniško krmiljeni risalniki, s katerimi dosegamo ali presegamo kvaliteto ročno izdelanih risb
3. izredno zmogljivi visoki programski jeziki kot npr. Pascal, ki omogočajo tudi razmeroma šibkim skupinam realizacijo obsežnih projektov
4. tehnologija podatkovnih baz, ki omogoča preprosto ravnanje z izredno obsežnimi in zapletenimi podatkovnimi zbirkami.

Glede projektantske tehnologije so v TOZD Sistemi presodili, da so njihovi postopki že dosegli tako stopnjo standardizacije, ki omogoča prestavljanje in računalnik. Večinoma se projektantski postopki sestojijo iz neke uvodne faze, v kateri je osredotočena

skoraj vsa kreativnost in v kateri je potrebno narediti nekaj bistvenih odločitev, in iz zaključne faze, v kateri je delo večinoma rutinske narave, ko je potrebno izpolnjevati različne formulacije, izdelati besedilo projekta, skice in risbe ipd. Zaključna faza pogosto zahteva izredno mukotrpno delo. Na primer projekti nekaterih sistemov iz delovnega področja TOZD Sistemi včasih vsebujejo tudi nekaj tisoč listov A4 formata, ki se danes ročno izpolnjujejo. Torej je jasno, da se pričakuje močno povečanje produktivnosti, dragoceno in deficitarno človeško delo pa bo uporabljeno za najbolj kreativne naloge pri projektiranju. S tem je pričakovati tudi večjo natančnost in kvaliteto projektov.

Začetki segajo v leto 1976, ko se je takratna TOZD Inženiringi začela dogovarjati z Laboratorijem za programsko opremo Fakultete za elektrotehniko o izdelavi ustreznih programske opreme za realizacijo tovrstne naloge. Po uvodnih raziskavah je bilo sklenjeno, da predstavlja področje cestno-železniških prehodov najbolj primerno prvo nalogo in jeseni l. 1978 je delo na računalniški avtomatizaciji projektiranja cestno-železniških prehodov steklo.

Delo je razdeljeno na tri osnovne faze in sicer: izdelava podporne programske opreme, realizacija nizke stopnje avtomatizacije projektiranja in pa realizacija visoke stopnje avtomatizacije projektiranja.

Prva faza predstavlja izdelavo orodja, ki šele omogoča realizacijo ostalih dveh faz (ki dajejo neposreden rezultat). Sem spada npr. izdelava programov za realizacijo podatkovne baze, izdelava programov za oblikovanje tipkopisa, programi za risanje načrtov itd.

V drugi fazi je potrebno v sodelovanju s projektanti analizirati postopek projektiranja in ga na ustrezen način „zakodirati“ bodisi v programe ali pa v podatkovno bazo. Na koncu te faze je že možno izdelovati projekte z računalnikov, vendar postopek zahteva nekoliko več človeške intervencije, kot bi jo bilo potrebno v primeru visoke stopnje avtomatizacije.

In končno tretja faza vključuje dela, ki kar se da skrajšajo obseg človeške intervencije pri izdelavi projektov tako, da dobimo sistem, za katerega upravičeno lahko trdimo, da „avtomatizira“ postopek projektiranja.

Trenutno je dokončana druga faza naloge, ki je bila preizkušena pri izdelavi projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja za cestne prehode na progi Dugo Selo – Botovo.

Po dokončanju avtomatizacije postopkov za izdelavo projektov za cestne prehode se bo naloga smiselno nadaljevala na projektih signalno-varnostnih naprav. Ti projekti zahtevajo že sami veliko natančnost pri ročni izdelavi dokumentacije.

Vse dosežke na področju avtomatizacije postopkov pri izdelavi tehnične dokumentacije za področje železniškega prometa ne bo težko kasneje prenesti tudi na področje cestnega prometa, energetike in javnih zgradb.

Na koncu je potrebno omeniti, da je celotno tukaj opisano delo interdisciplinarno in timske narave, ki terja tesno sodelovanje med računalniškimi strokovnjaki in pa projektanti. Rezultat je skupno delo in ne bi bil možen, če bi se ga lotili računalniški strokovnjaki sami. Pri delu so se vsi člani delovne skupine angažirali v polni meri, zavedajoč se, da sodelujejo na pionirski nalogi, ki lahko odločilno vpliva na uresničevanje načrtov delovne organizacije Avtomatika TOZD Sistemi.

Na projektu so delali naslednji sodelavci DO Avtomatika: Rajko LUŠNIC, Rajko NOČ, Leopold MAKŠE, Janez MOHORIC, Slavko MOČNIK, Srečko ŠMID. Z laboratorija za programsko opremo Fakultete za elektrotehniko so sodelovali Boštjan VILFAN, Viljan MAHNIČ, Marjan MARUŠIČ. Fakulteta je pritegnila k sodelovanju še Odsek za uporabno matematiko Inštituta Jožef Stefan in sicer naslednje sodelavce: Rajko KOLAR, Miloš Toni, Janez BARLE. Pri računalniškem izpisovanju besedil je nudil dragoceno pomoč Marjan Špegel s sodelavci iz Odseka za računalništvo Inštituta Jožef Stefan medtem, ko je pri računalniškem risanju usluge nudil Računski center Fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo.

Sestavila: Boštjan Vilfan in Rajko Lušnič

Zmaj – gostitelj »HIS 79«

Delovna organizacija Zmaj bo gostitelj 3. simpozija o kemičnih virih električne energije, simpozija znanega pod kratkočim HIS. Organizator te prireditve je že vseskozi Tehnična uprava zveznega sekretariata za ljudsko obrambo, pokroviteljstvo pa je sprejela SOZD Iskra. Simpozij bo v dneh od 23. do 25. oktobra v Ljubljani, poleg Zmaja pa bosta pri organizaciji sodelovala še Rudnik svinca in topilnica Mežica ter Stokovna sekcija za elektronske sestavne dele, mikroelektroniko in materiale – ETAN.

Tridnevna srečanja se bo predvidoma udeležilo okoli 150 strokovnjakov, in predstavnikov JLA iz vse Jugoslavije, jugoslovanskih proizvajalcev baterij in akumulatorjev in tudi materialov za njihovo proizvodnjo, strokovnjakov univerz in institutov ter proizvajalcev tistih elektronskih naprav, ki delujejo s pomočjo baterij in akumulatorjev.

Prvi Simpozij o kemičnih virih električne energije je bil leta 1975 v Osijeku. Na njem so izmenjali izkušnje o proizvodnji in vzdrževanju baterij in akumulatorjev. Tej problematiki so namenili največ pozornosti tudi na drugem simpoziju leta 1977 v Valjevu. V želji, da nadaljujejo in razvijajo to

pomembno obliko izmenjave informacij o baterijah in akumulatorjih, je Tehnična uprava ZSNZ zaupala pokroviteljstvo in organizacijo Iskri in DO Zmaj.

Simpozij bo namenjen najnovejšim dosežkom s področja raziskovanja, razvoja in proizvodnje baterij in akumulatorjev, poseben del pa bo obravnaval dela s področja proizvodnih materialov. Tehnična uprava se je odločila za naslednje tri teme, ki jih bodo v svojih delih na simpoziju predstavili jugoslovanski strokovnjaki – s področja raziskovanja in razvoja kemičnih virov električne energije, proizvodnje baterij in akumulatorjev ter proizvodnih materialov.

V okviru simpozija bo v Ljubljani tudi razstava baterij in akumulatorjev in pa elektronskih naprav, npr. polnilcev, merilnih naprav, naprav za vzdrževanje itd. Iskra bo hkrati nastopila še s svojo specializirano razstavo namenske proizvodnje za potrebe JLA.

Pokroviteljstvo in gostiteljstvo 3. Simpozija HIS'79 sta vsekakor lepo priznanje Iskri in njeni delovni organizaciji Zmaj. Hkrati pa je ta prireditev tudi strokovna, propagandna in poslovna priložnost za še tesnejše sodelovanje Iskre z Jugoslovansko ljudsko armado.

D. R.

PODPIS PROTOKOLA

V preteklem tednu se je v Ljubljani sestala delovna skupina za področje industrijske avtomatizacije pri mešanem komiteju za gospodarsko sodelovanje med ČSSR in Jugoslavijo, katero vodi Asim Perviz, dipl. ing. iz delovne organizacije Iskra-Avtomatika in predstavniki ZAVT (zavodi za avtomatizacijo in računalniško tehniko) iz ČSSR.

Zasedanje je bilo sedmo po vrsti in je pokazalo, da rezultati dosedanjega dela te delovne skupine tako po naši kot po oceni čeških predstavnikov niso zadovoljivi. Do sedaj je bila namreč realizirana ena pogodba o proizvodni kooperaciji, druga, zajema merilne instrumente in sodelovanja med Iskra-Elektromehaniko in Metra-Blanko pa naj bi bila do konca leta 1979. Ostali projekti o možnostih sodelovanja pa se v glavnem niso realizirali.

Da bi izboljšali rezultate medsebojnega sodelovanja, so na omenjenem zasedanju predlagali razširitev dela, tako da bi delovna skupina spremljala tudi blagovno menjavo in koordinirala sodelovanje obeh držav pri multilateralnih dogovorih v okviru SEV, ki spadajo v program industrijske avtomatike. S takšno razširitvijo programa dela, s katero so se češki predstavniki strinjali, bi se po našem mnenju odprle možnosti za obsežnejše sodelovanje in učinkovitejše delo.

Obvestilo

Odbor za pripravo proslave dneva Iskre prosi vse temeljne organizacije in delovne skupnosti SOZD Iskra, da pismenim prijavam njihovih udeležencev priložijo fotokopijo potrdila o vplačanem znesku (160 din na udeleženca). Denar naj nakažejo na žiro račun: 50102-726/3-92126; Iskra-Industrija za avtomatiko Ljubljana, Savska c. 3

V petek, 15. t.m., so se v TOZD TELA v številnem oddelku poslovili od Antontje Izanc, ki je po 15. letih težkega dela na vrtnih strojih odšla v zaslužni pokoj.

Kulturniki pri »Treh žebli«

Kulturniki EM pri Treh žebli na Pohorju.

Za zaključek sezone, se je komisija za kulturo pri sindikalni konferenci v Elektromehaniki odločila za skupni izlet. Z ozirom na letošnje jubileje, ki jih slavimo, je padla odločitev za na Štajersko, oziroma na Osankarico na Pohorju.

Komisijo sestavljajo foto-kino sekcija, recitatorji in literati, upodabljajoči umetniki, pevski zbor ter folklorna skupina iz Predoselj, nad katero ima patronat prav naša tovarna. Zastopane so bile torej vse sekcije, čeprav ne v polnem številu. Cilj je bil enoten za vse udeležence in sicer, da bi se medseboj približali spoznali, se pogovorili o delu, ki ga opravljamo na kulturnem področju in obiskali kraje, znane iz NOB.

V Šempetru v Savinjski dolini smo si ogledali rimsko nekropolo-grobnice iz prvega stoletja naše ere. To so zelo zanimivi kulturni spomeniki, vredni polurnega postanka. Druga zanimivost je bila le tri kilometre oddaljena jama Pekel. Je lepo razsvetljena in lepo speljana. Vsak dan več obiskovalcev šteje in v manjšem prednjači pred postojnsko, katero smo gotovo že vsi videli.

Naša pot je vodila tudi skozi Stranice pri Frankolovem, kjer so Nemci 3. 2. 1945 leta obesili sto talcev. Na tem mestu sta postavljena dva spomenika, ob katerih smo se poklonili spominu na žrtve z minutnim molkom. Pot smo nadaljevali proti Pohorju. V Slovenskih Konjicah smo se odcepili na levo in skozi Oplotnico prispeli do Osankarice. V domu smo si ogledali muzej, ki je postavljen v čast Pohorskemu bataljonu. V njem je zbran ves dokumentarni material, ki prikazuje življenje in hrabrost pohorskih junakov v borbi za svobodo. Po muzeju je tudi strokovno vodstvo, ki v lepi pohorščini skorajda oživi osebe, ki so na fotografijah.

Nedaleč od doma na Osankarici je kraj „Trije žebli“, kjer je imel taborišče Pohorski bataljon. Dne 8. 1. 1943 leta je bojeval svojo poslednjo bitko proti veliko močnejši nemški vojski. Padli so vsi do zadnjega – prav na tistem mestu, kjer je bil izstreljen njihov poslednji naboj. Obležali so v nekakšnem polkrogu med bunkerji, imenovanimi zemljanke. To je bil hud udarec za narodno-osvobodilno gibanje v severovzhodni Sloveniji. Po osvoboditvi je bilo sedem članov tega bataljona odlikovanih z redom narodnega heroja.

Iskraši smo počastili spomin na padle borce z dostojnim obnašanjem in minutnim molkom. Na spomenik smo nato postavili sveče, pevski zbor pa je zapel dve žalostinki. Član kulturne komisije, Jože Puklavac, je za to priložnost napisal pesem o Pohorskem bataljonu, ki je bila tu prvič izvajana. Recital jo je Janko Hvasti. S tega mesta smo odhajali tiho – zamišljeni – brez besed. Kdor je obiskal Osankarico in „Tri žebli“ je to gotovo že doživel. To je poslednje bojišče legendarnega Pohorskega bataljona.

Naše poti še ni bilo konec. Z Osankarice smo se peljali še do Ruške koče pri Arehu, kjer je bil postanek. Od tam smo se spustili v Hoče in nadaljevali pot v toplec Dobrno, kjer smo se še okopali v vroči vodi.

Izlet je bil dobro organiziran in izveden. Zanimivosti in doživetij je bilo precej. V Kranj smo se vrnili zadovoljni, saj smo obiskali kraje, ki so vsem nam dragi in pomembni.

Edvard Erzetič

Zakaj tako?

Problemi mladine v TOZD Keramični Kondenzatorji „Žužemberk“ so zašli v slepo ulico. Zagnana in marljiva predsednica OO ZSM v tej delovni organizaciji Geni Maver nam je pojasnila njihove težave.

Geni Maver, predsednica OO ZSM TOZD Keramični Kondenzatorji Žužemberk.

Na vprašanje, kako je organizirana rekreacija med mladimi v njihovi TOZD, nam je odgovorila takole: „Na seji IO sindikata TOZD Keramični Kondenzatorji so sklenili, da je treba povečati interes za rekreacijo med mladimi in ustanoviti kegljaško sekcijo. Delo v sekciji je stelko in kaj hitro privabilo kakih 20 privrženecv kegljaškega športa.

Žal pa je predsednik sindikata nekaj kasneje samoiniciativno, brez dogovarjanja z IO sindikata, ukinitel delovanje sekcije in navedel razloge, češ da so stroški preveliki in udeležba premajhna.

Denarja v TOZD KKŽ, namenjenega za rekreacijo, ne manjka. Žal pa se nekateri kljub temu ne strinjajo z načrti mladih, ki si želijo igrišča za košarko, rokomet, namizni tenis in balinanje ter potrebujejo poleg svojih delovnih rok še določeno denarno in tehnično pomoč.

Hkrati pa se tudi OO ZSM KKŽ sooča z notranjimi problemi. Pojavi nezainteresiranosti za vprašanja mladih niso redki in tudi med njimi večkrat, ni volje, da bi se premaknili z mrtve točke.

TOZD UPOROVNI ELEMENTI ŠENTJERNEJ

Na morje, na sonce, v hribe...

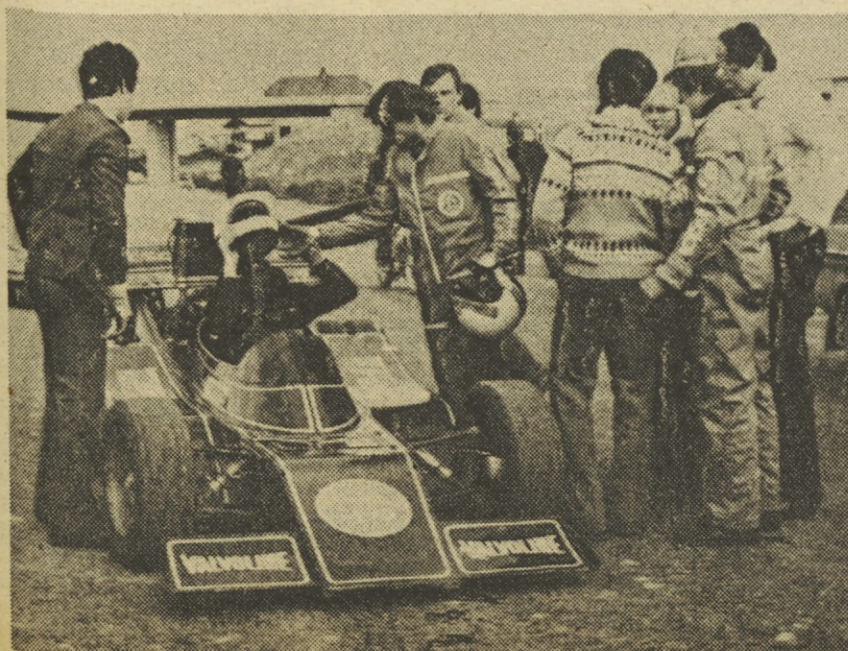
V šentjernejski Iskri smo v oddelku Hibridov malo povprašali po trakovih, kje in kako bodo naši sodelavci letovali. Ugotovili smo, da so načrti pripravljeni, rezervacije urejene, in vsi z veseljem pričakujejo čas, ki bo samo njihov.

LOJZE SIMONČIČ: Letovanje sem si „razkosal“ na dve polovici. Naj- (Nadaljevanje na 8. strani)

Janko Alič.

Formula YU 78 na štartu.

Dom na Pokljuki

TOZD Specialni elementi, na kratko SEM ima od petka 15. junija svoj dom na Pokljuki. Zgradili so ga za poletni odmor delavcev in za smučarje pozimi.

Dom je simpatična brunarica z lesenimi balkoni, bolje rečeno ganki. Stoji sredi smrekovega gozda in do njega se lahko pride z avtom. Ima štiri spalnice oziroma sobe s po dvema posteljami, velik skupni dnevni prostor, dve popolnoma opremljeni kuhinji, kopalnico, tekočo vodo iz domačega rezervoarja (zaenkrat), elektriko in — mir.

V petek je bilo na otvoritvi zelo slovesno. Skoro polovica kolektiva je vzelo dopuste, da bi prisostvovali slovesni otvoritvi.

Najprej je predsednica sindikata pozdravila vse sodelavce, nato je direktor v nekaj besedah povedal čemu je dom namenjen, kako so ga gradili in koliko je kaj stalo.

Nato je najstarejši delavec v TOZD Specialni elementi Stane Ručman prezel trak in s tem je bila slovesna otvoritev končana. In kako naj bo domu ime? Predlagali so naj bi bil za zmerom Semov dom. Tako je tudi obveljalo in na prednjo steno so slovesno pritrdili napis (za zdaj še improviziran): Semov dom.

Pridobitev je vsekakor zanimiva in koristna. V bližini, kakih 500 metrov pri Športhotelu je manjša žičnica, nad Rudnim poljem, kake 4–5 km stran pa je velika žičnica. Torej za pozimi pravi raj. Poleg tega so na Pokljuki znani tekaški smučarski tereni.

Poleti pa je Pokljuka pravi raj za gobarje, sprehajalce, za tiste, ki ljubijo mir in lepoto narave. Vsega je na Pokljuki v izobilju. Ne manjka tudi jagod, borovnic in drugih gozdnih dobrot za vse, ki jih hočejo in znajo poiskati v skrivnostnih smrekovih gozdovih.

Semovce pa čaka še nekaj dela pri ureditvi okolice. Domenjeni so, da bodo vse okoli „hiše“ naredili udarniško. Še letos, saj bo že za let. dopuste Semov dom služil svojemu namenu.

F. Kotar

Bomo dobili nacionalno formulo YU-Iskra?

Janko Alič, iz Iskre v Šentjerneju že nekaj let orje ledino in skuša zapolniti praznino, da bi tudi Jugoslavija dobila dirkalni avto. Sam konstruira, gradi, preizkuša in na njem dirka: dirkalni avto nacionalno Formulo YU.

Sam pripoveduje takole: „Že pred nekaj leti sem se lotil konstrukcije in izdelave dirkalnega avtomobila. Iskal sem sodelovanje in pomoči pri nekaterih avtomobilskih tovarnah, pa so se mi povsod nasmejnili, češ, da je to prevelik in predebel zalogaj zame, za tovarno — skratka za vse nas.

—Odnehal pa nisem. Skonstruiral in izdelal sem dirkalni avto in dokazal, da mislim resno. Dirkam. Žal sam, ker pač z enim avtom ni moč z nikomer tekmovali. Končano imam Formulo YU 78 in na njej sem dosegel osebni rekord 200 km na uro.

Imam „ogledano“ odlično dirkališče, namreč novo cesto med Ljubljano in Vrhniko, ki je gladka in na srečo še prazna. Hkrati pa že razvijam in delam novo Formulo 79. Tu bom porabil pridobljene dragocene izkušnje, ki sem jih dobil pri konstrukciji in izdelavi prejšnjega dirkalnega avtomobila, in pripravim precej izboljšav. Vse delam iz delov osebnih avtomobilov, seveda pa je konstrukcija in funkcionalnost novega vozila popolnoma samostojno — moje delo.

Moj ideal, ki pa ga bom gotovo dosegel, je izdelati kakih šest do deset avtomobilov in tako bi lahko organizirali dirko razreda nacionalne YU formule. Seveda pa je vse to delo združeno z mnogo truda in sorazmerno visokimi stroški. Le-te vse težje nosim sam. Pozanimal sem se že, če bi mi bila pripravljena pomagati Iskra Avtoelektrika iz Nove Gorice.

Žal sem naletel na gluha ušesa in ostajam z vsemi prizadevanji še vedno sam.

Nekoliko upam, da mi bo Iskra priskočila na pomoč vsaj z minimalnimi sredstvi. Posebno zdaj, ko sem dokazal, da izdelava formule niso samo sanje, ali gradovi v oblakih, ampak pravi dirkalni avto, mislim, da bi me že lahko jemali bolj resno.

Gotovo bi bilo veliko delo, če bi uvedba in dirke z nacionalnimi formulami YU bile zvezane z imenom Iskra, v samem nastanku, rojevanju in realizaciji.

F. Kotar

Idilični dom TOZD SEM na Pokljuki.

INDUSTRIJA IZDELKOV ZA SIROKO POTROŠNJO

Že v polnem teku

V TOZD Elektromotorji je izvajanje investicijskega programa že v polnem teku. To je izredno ambiciozno zastavljen načrt, saj predvideva za 78 % povečani fizični obseg proizvodnje in celotnega dohodka. Pomembnost tako zastavljenih investicij pa je še dosti očitnejša če povemo, da zadnjih letih zelo hitro naraščajo potrebe trga po elektromotorjih in gospodinskih aparatih ter, da to ugodno gibanje velja prav tako za čisti izvoz, kot tudi za sodelovanje v obliki kooperacije. Zaradi tega je proizvodnja elektromotorjev med prednostnimi programi v okviru DO Široka potrošnja in tudi v okviru celotne Iskre. Zanimalo nas je, kakšen je ta investicijski program, kako potekajo dela in do kdaj bo končan. Pogovorili smo se z dipl. oec. Mirom Krekom, vodjo investicij in plana.

V okviru DO Široka potrošnja je bila izdelana delitev programov znotraj katere smo v Železnikih odstopili del proizvodnje za elektromotorje v TOZD Montaža v Sp. Idriji in TOZD Antene na Vrhniki. S tem je bilo omogočeno, da so se obstoječe proizvodne zmogljivosti načrtovale na manjši obseg izdelkov, povečale se serije ter tipizirala proizvodnja in polizdelki.

Na osnovi tako opredeljenega programa smo načrtovali prostorske in proizvodne zmogljivosti. V preteklosti je bil prostorski razvoj tovarne zelo nenačrten in odvisen le od trenutnih potreb. Zato smo v začetku letošnjega leta izdelali dolgoročni načrt prostorskega razvoja tovarne (zazidalni načrt).

Tako je v okviru novih investicij v osnovna sredstva predvidena gradnja proizvodne hale, ki je prva faza opredeljenih gradenj iz zazidalnega načrta. To je dvonadstropni proizvodno-montažni objekt v obliki črke L, s površino 9000 m².

Hkrati z gradnjami smo seveda načrtovali tudi tehnologijo, oz. ustrezno opremo. Obstoječa oprema je že zelo iztrošena in zastarela, uspešnost našega nastopa na trgu — predvsem v tujini pa je največ odvisna od kvalitete izdelkov, ki jo lahko zagotovi samo najsodobnejša oprema.

Tako bo večina strojev namenjenih za proizvodnjo rotorja in statorja, del opreme pa je še namenjen za laboratorije razvoja in kontrole.

Novi programi in oprema ne bodo zahtevali dodatnega povečanja števila zaposlenih, saj temelji rast proizvodnje in produktivnosti izključno na avtomatizaciji in mehanizaciji proizvodnje. Letna rast zaposlovanja naj bi bila 1,8 %.

Za povečan obseg proizvodnje in vpeljavo novih strojev tudi ne predvidevamo večjih dodatnih potreb po novih energetskih virih: v okviru investicij bomo zgradili novo transformatorsko postajo, toplotno energijo bomo z izgradnjo lastne podpostaje prejeli iz toplarne ALPLES, poraba vode je zagotovljena iz krajevnega vodovoda, obstoječo kompresorsko postajo pa bomo povečali za eno enoto.

Kaj boste z novo investicijo pridobili?

Fizični obseg proizvodnje se nam bo povečal za 78, celotni prihodek prav tako za 78, dohodek za 89, čisti dohodek za 64, akumulacija za 226, povprečno uporabljena sredstva za 34, povprečno število zaposlenih za 6, izvoz za 136, amortizacija za 232 in bruto OD za 23 %.

Ta investicijski program nameravamo dokončati do srede prihodnjega leta, ko naj bi tudi že stekla redna proizvodnja.

Kakšne so programske usmeritve Iskre v Železnikih?

Imamo več programov. To so:

PROGRAM SESALNIH ENOT IN SESALNIKOV

V zadnjih dveh letih se je največ investiralo v opremo za proizvodnjo sesalnih enot in sesalnikov. Potrebe kažejo, da bi morali to proizvodnjo sesalnih enot do leta 1981 dvigniti na 650.000 kom. letno. S tem bi krili čisti izvoz (Švedska, Italija), izvoz v okviru mednarodnih kooperacij

(AEG, ETA) ter za potrebe domačega trga.

Osvojen je celotni program sesalnikov moči 500 – 1200 W za gospodinjstvo, nadalje sesalnikov za mokro čiščenje, avtosesalnikov in industrijskih sesalnikov.

PROGRAM KOLEKTORSKIH ELEKTROMOTORJEV

To so osnovni in najstarejši izdelki tovarne. Z novimi naložbami bi se usmerila predvsem na zahtevnejše vrste kolektorskih motorjev. Večji del te proizvodnje je že sedaj namenjen za izvoz in izvoz v okviru mednarodnih kooperacij. Na domačem trgu pa je največji kupec BAGAT — Tovarna šivalnih strojev, Zadar.

PROGRAM GOSPODINSKIH APARATOV

Proizvodnja gospodinskih aparatov je le nadaljevanje proizvodnje elektromotorjev in omogoča pogonsko delu aparata — motorju, nastop in finalizacijo na trgu.

Proizvodnja gospodinskih aparatov poteka v okviru že naštetih kooperacij:

— aparati za pripravo hrane: mikserji vseh vrst, mesoreznice, noži, centrifuge, sokovniki, odpiralci konzerv, strojčki za mletje in ožerjanje ter podobno.

— aparati za osebno nego: aparati za masažo, aube, sušilniki las, aparati za manikiranje, aparati za masažo dlesni in podobno.

PROIZVODNJA MALOSERIJSKIH MOTORJEV

To so strogonamenski specialni motorji, ki se delajo po naročilu in so namenjeni za vgradnjo v razne stroje in naprave. Ti motorji so razvojno in tehnološko zelo zahtevni. Glavni odjemalci: Energoinvest, IMP, JNA, MINEL, Avtoelektrika Ptuj...

Proizvodnja maloserijskih motorjev se bo z boljšo tehnologijo, novimi konstrukcijskimi rešitvami in nabavo sodobnejše opreme zelo povečala.

PROIZVODNJA POLIZDELKOV

Programska usmeritev za katero smo se dogovorili v okviru DO Široka potrošnja, predvideva, da matična tovarna elektromotorjev v Železnikih skrbi tudi za proizvodnjo polizdelkov za potrebe montaže v Spodnji Idriji in na Vrhniki.

Proizvajali bi predvsem:

1. rotorske in statorske liste
2. rotorske gredi
3. ležajne jame (vlivanje)
4. zalivanje rotorjev za asinhronske motorje.

PROIZVODNJA TER VZDRŽEVANJE NAPRAV IN ORODIJ

Kovinska stroka v Železnikih ima že dolgoletno tradicijo. V lastnih obratih proizvajajo najzahtevnejša orodja in naprave. Z rastjo proizvodnje pa se bodo seveda potrebe po novih orodjih in napravah ter vzdrževanju starih, še močno povečale. Z novimi vlaganji, predvsem v strojno opremo, pa bomo dosegli večjo produktivnost, boljšo kvaliteto, dana pa bo tudi možnost za osvajanje novih tehnologij (proizvodnja orodja iz karbidnih trdin).

Boris Čerin

Prebrali smo za vas

Vsekakor predstavlja skoraj tisoč strani obsegajoče delo leksikalnega formata „Zgodovina Slovencev“ velik založniški podvig Cankarjeve založbe, hkrati pa tudi izreden napor velike skupine slovenskih zgodovinarjev, ki so delo napisali. S tem delom smo dobili poljudno napisano, na temelju sodobnih znanstvenih metod obdelano zgodovinsko gradivo, ki so ga pripravili ugledni slovenski strokovnjaki Zdenko Čepič, Ferdo Gestrin, Bogo Grafenauer, Primož Hainz, Marko Ivanič, Janko Jeri, Milica Kacin-Wohinz, Vasilij Melik, Metod Mikuz, Dušan Nečak, Peter Petru, Jože Šorn, Jera Vođušek, Božidar Zakrajšek in Tone Zorn ter sodelavci Stane Granda, Olga Janša-Zorn, Aleksander Jeločnik, Janko Kos, Jože Krall, Božo Otorepec in Mirko Stiplovec.

Tako smo po dolgih desetletjih dobili slovensko zgodovino od pradedovine vse do današnjih dni — in to zbrano v eni sami, obsežni knjigi. Namen založnice, da bi s sodobnimi ponazorili v knjigi bralstvu približala zgodovinski snov in potešila njegovo zanimanje ne le z besedilom samim, marveč tudi z bogatimi in številnimi dodatki, s kakršnimi so danes opremljene podobne izdaje v svetu, je v celoti uspel. Tako je v „Zgodovino Slovencev“ vključenih 55 problemskih in kronoloških preglednic, 66 barvnih in črno-belih zemljevidov pa še številni diagrami in sheme, obogatena pa je tudi s 630 barvnimi in črno-belimi ilustracijami. Prav tako povečujeta vrednost knjige obsežna bibliografija in pa imensko in stvarno kazalo, ki sta dodana na koncu knjige.

Prva poglavja v „Zgodovini Slovencev“ nam prek arheoloških odkritij na naših tleh podajajo plastično podobo o človeku-lovcu — v našem zgodovinskega procesa, uporniška misel, ki jo dušijo zdaj okovi absolutizma, ekonomske nemoči in odvisnosti od cerkve, zdaj spet vsiljena in skrbno gojena tradicija pokorščine močnejšemu. In že smo pri poglavjih o prvi svetovni vojni in o prvi lastni državi, ki naj bi spoštovala tudi slovensko narodno suverenost: spoznavamo veliko razočaranje po velikem upanju. Sorazmerno veliko prostora je v knjigi odmerjenega razvoju narodnoosvobodilnega gibanja pri nas: to najhujše pomembno obdobje je v knjigi obravnavano celovito, ne zgolj s političnega vidika ali samo vojno, kronološko. Zadnje obdobje od osvoboditve dalje sega do najnovejših pomembnih dogodkov, ki so se odvijali v okviru naših meja ter zunaj njih, pa se tičejo usode Slovencev, in vključujejo tako tudi poglavje o zamejskih Slovencih na ozemlju Primorske, Koroške in Porabja.

Pregled Zgodovine Slovencev se končuje z letom 1978 in uveljavitvijo samoupravljanja pri nas, kar kaže, da je delo izredno aktualno, ažurno in sveže, kar ni vsakdanja praksa našega zgodovinskega pisarja.

D. Ž.

Na morje, na sonce, v hribe...

(Nadaljevanje s 7. strani)

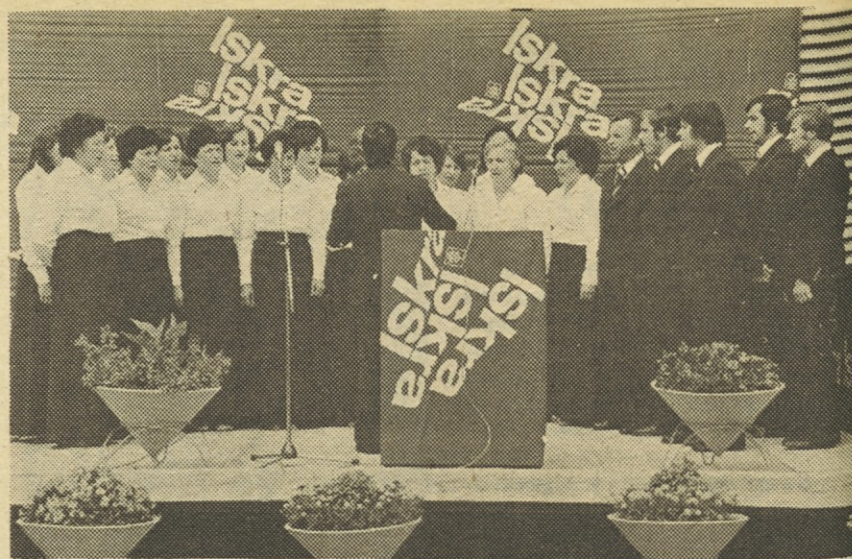
prej bom šel za nekaj dni na morje, da si bom spral ves prah, ki se je nabral pri vsakodnevem delu, nato pa v Julijce. V nekaj dneh bomo prehodili Triglavsko puščavo, Sedmera jezera in se nato spustili v Trento. Veste, Julijci so moja slabost, ali če hočete, moja ljubezen (tega nikar ne zapišite.) Že sedem let, vse od šolskih klopi, preživim najlepše dneve v hribih. Tu dobi človek občutek lepote, mogočnosti in lastne moči. Skratka, v dolino prideš kot prejo prerojen.

MILKA PLANINC: na morje bomo šli. Za vso družino smo rezervirali na otoku Krku, v Omišlju. Na dopustu pričakujem predvsem spremembo. Na dopustu moram najti nekaj drugega, kot so vsakodnevne skrbi gospodinje, matere in delavke.

Oddih od sivega „vsakdana“ mi pomeni spremembo, počitek in osvežitev. Vsakdanji tempo, ki niti ni počasen, začne utrujati in mora se za nekaj časa izpreči. Potem bomo začeli z večjo korajžo in z veseljem... vse od kraja!

FY

Prireditelji letošnje proslave dneva borca in dneva Iskre v Zajčji dobri - 30. junija pripravljajo zares bogat kulturni program, v katerem bosta med drugimi nastopila tudi mešani pevski zbor Iskre iz Dobrepolja in dobrepoljski vokalni oktet.

INDUSTRIJA ELEMENTOV ZA ELEKTRONIKO, LJUBLJANA

TOZD MAGNETI LJUBLJANA

Od Stegen do Inštituta Jožef Stefan

Največkrat ob inovacijah, ki so nastale v sodelovanju Univerze, v kakem Iskrenem TOZD in Inštituta Jožef Stefan zapišemo, da so ti in ti sodelovali. Ker sem radoveden, sem hotel pogledati še „za kulise“ takega skupnega rojevanja. Inženir Mensur Alič iz TOZD Magnetov v Stegnah, mi je povedal, da je že dlje kar na Inštitutu, kjer z njihovimi strokovnjaki razvijajo magnetne iz redkih zemelj. Rad bi si tak postopek že v nastajanju ogledal.

Prosil sem direktorja v Magnetih Lojzeta Severja, da me je vzel s seboj, kadar se bo oglašil na Inštitutu. Poklical me je in povedal, da bomo šli z magistrom Miranom Jarcem tja. Res sem bil vesel.

Na Inštitutu smo poiskali prizidek, v katerem dela oddelček za keramiko. Ker ni bilo doma predstojnika oddelka prof. Kolarja, nas je sprejela njegova namestnica inženir Spomenka Besenčar, mlada simpatična strokovna sodelavka na Inštitutu, preciznejše, na oddelku za keramiko. S seboj je pripeljala še tri sodelavce, ki se neposredno ukvarjajo z razvojnimi nalaganji okrog magnetov.

Pogovor je stekel. Kar v glavi se mi je začelo vrteti ob bliskovitem stresanju podatkov o poskusih, metodah in prijemih. Govorili so o procesih, ki

se morajo odvijati v vakuumu, o sintranju in temperaturah prek tisoč stopinj, o dušikovi atmosferi, o stransko dragi helijevi atmosferi, o redkih zemljah in alnko materialih. Moram priznati, da mi je bila v začetku ta latoviščina kaj tuja in precej vseeno bi bilo, če bi govorili v kitajščini. Prav toliko bi razumel.

Počasi pa so se stvari postavile na svoje mesto in dojemati sem začel, kje je jedro stvari. Redke zemlje so namreč materiali, iz katerih je mogoče narediti visoko kvalitete magnetne. Ta material (RCO_5) ima visoke vrednosti nasičene magnetizacije. To se pravi, da je zelo kvalitetna osnova za magnetne, ki imajo poleg tega, da imajo izredno visoko koercitivnost — lahko sprejmejo veliko magnetno moč, tudi to prednost, da so po obsegu zelo majhni. Torej ti magneti, po magnetnih lastnostih mnogo boljši od alnko magnetov, ki jih izdelujejo zdaj, bodo pa po fizičnem obsegu mnogo manjši in zato primerni za izdelke, kjer je malo prostora. Skratka, gre za miniaturizacijo magnetov.

Novi magneti so na taki kvalitetni ravni, da njihov energijski produkt presega (BH max) vrednosti najkvalitetnejših feritnih magnetov za faktor 5 in alnko magnetov za faktor 3. Še več, visoka koercitivnost in skoraj idealna demagnetizacijska krivulja sta karakteristiki, ki približujeta nove „mini“ magnetne (RCO_5) idealnemu magnetnemu materialu.

Novi magneti bodo uporabni zlasti tam, kjer je potreben največji energijski produkt v najmanjšem prostoru. Taki magneti so danes v uporabi v elektronskih urah in v miniaturiziranih elektronskih napravah za krmiljenje majhnih, vendar močnih elektromotorjev.

Pogovor se je zasukal po vseh teh teoretičnih in praktičnih ugotovitvah na praktično stran proizvodnje. Tekel je okrog dosegljivih tehničnih možnosti v novi tovarni magnetov, ki jo bodo začeli graditi, a h boljše rečeno adaptirati sedanjo, še letos. Predvsem so se zaustavili ob uporabni opremi, ki so jo že predvideli v investicijskem elaboratu in ob rentabilnosti proizvodnje. Tako so kar avtomatično izključili proizvodnjo v helijevi atmosferi, ker je helij predrag in za nas dosegljiv le iz uvoza.

Končno so sklenili, da bodo vzorce za magnetne iz (RCO_5), ki jim pravimo redke zemlje, izdelali do jesenskega sejma Elektronika 79, kjer jih bodo predstavili javnosti in potencialnim kupcem.

CASOPISNE NOVICE

Beograjski Privredni pregled obširno poroča o modernizaciji železniške proge Dugo selo — Botovo, ki je poverjena naši delovni organizaciji Avtomatika, oz. njeni TOZD Inženiringi.

Beograjska Ekonomska politika razpravlja o začetku širšega sodelovanja med jugoslovanskimi proizvajalci televizorjev. Prvi korak k sodelovanju je bil že storjen s skupnim financiranjem tovarne slikovnih cevi v Nišu. Glede na to, da bodo domači proizvajalci že leta 1985 ponudili tržišču 800 tisoč televizorjev, se vsiljuje zamisel o „jugoslovanskem televizorju“. Pri tej količini obstajajo velike možnosti za delitev dela, specializacijo in kooperacijo na podlagi samoupravnega združevanja dela in sredstev.

Gorenjski Glas je obširno poročal o razstavi likovnega samorastnika — grafika Izidorja Jalovca, ki jo je imel v hali ATC Telekomunikacije na Laborah. Izidor Jalovec je razstavil linoreze.

Sodeč po sedanji mesečni proizvodnji v Iskri, ki obsega 30 tisoč dvotarifnih trifaznih števec — piše Politika—Ekspres — kmalu ne bo več primanjkovalo teh izdelkov. Pomanjkanje bo trajalo kvečjemu do novega leta, po tem času pa bo teh izdelkov zanesljivo dovolj na tržišču.

O otvoritvi novih prostorov Iskre na Blejski Dobravi je skromno poročalo ljubljansko Delo.

Delovni ljudje Iskre iz Kranja so ponudili prek republiškega sekretariata za narodno obrambo več občinam v Črni gori kompletno opremo za vzpostavljane radio zvez. Tako bi se občinski centri povezali med seboj, kar bi vsekakor pomagalo pri odpravljanju posledic nedavnega potresa — piše Politika—Ekspres.

Mariborski Večer je objavil kratek članek o debeloplastnih hibridnih elektronskih vezjih, ki jih izdeluje TOZD Upori v Sentejnu. Tehnologija je plod sodelovanja med Inštitutom Jožef Stefan in Iskro—IEZE.

Vest o obisku delegacije poljskega ministrstva v Iskri je zabeležilo ljubljansko Delo. Pri tem objavlja, da je na vidiku novo razširjeno sodelovanje med Iskro in poljsko tovarno Nitra-Dom pri izdelovanju barvnih televizijskih sprejemnikov.

Minuli mesec je bil v šempetarski Iskri mesec inovacij — kot poročajo Primorske novice. Podatke o inovacijski dejavnosti v Avtoelektriki je posredoval referent za inovacije Vojko Slokar.

Izvršni odbor Gospodarske zbornice Slovenije je na svoji tretji seji sprejel predloge komisije za organizacijska in kadrovska vprašanja za člane stalnih in občasnih odborov izvršilnega odbora GZS ter za člane delegacij republiških svetov, GZS Jugoslavije in SISEOT. V odbor za samoupravljanje in pravna vprašanja izvršilnega odbora GZS so med drugim sprejeli tudi Pavleta Gantarja, generalnega sekretarja SOZD Iskre.

Ob potujoči razstavi Inovacije — združeno delo 79 objavlja Vestnik Ljubljanske banke dogovor o skupnem kreditiranju vključevanja domačih inovacij — raziskovalnih dosežkov v proizvodnjo in delovne procese, ki sta ga sklenila Ljubljanska banka — Združena banka in Raziskovalna skupnost Slovenije.

Kot primer navaja proizvodnjo hibridnih vezij v TOZD Upori v Sentejnu. Že lani je ta proizvodnja dosegla vrednost 24 milijonov dinarjev.

Zahodnonemška revija Elektronik objavlja vest, da proizvaja Iskra od letošnjega leta lastne mikroročunalnike brez uporabe tujih licenc. Že letos jih bo izdelala v vrednosti 210 milijonov dinarjev, leta 1982 pa bo ta vrednost narasla na 1,13 milijard dinarjev.

Zbral in uredil Marjan Kralj

V TOZD CEO S ŠPORTNIMI TEKMOVANJI POČASTILI DAN MLADOSTI

Mladina Centra za elektrooptiko so letošnji dan mladosti počastili s tekmovanji v namiznem tenisu, balinanju, kegljanju, tenisu in šahu. Z razumevanjem sindikalne organizacije v CEO so načrtovana tekmovanja izvedli, žal pa udeležba nastopajočih tokrat ni bila posebno številna, čeprav so se domenili, naj bi takšna tekmovanja ob vsakoletnem dnevu mladosti postala tradicionalna.

Kljub vsemu pa so letošnja tekmovanja zaslužila, da smo jim odmerili nekaj vrstic, morda celo v vzpodbudo, da bo prihodnjič še več nastopajočih. V namiznem tenisu so se tekmovalci razvrstili takole: 1. Dubrovsky, 2. Petrič, 3. Švigelj, 4. Samardžija, 5. D. Zajec, 6. Jerše, 7. Vidic, 8. Peršin. Balnarski dvoboj med ekipama optične delavnice in mehanske delavnice se je končal z zmago prve 13:11, posamezniki pa so se uvrstili takole: 1. A. Žiberna, 2. Tiselj, 3. A. Zalar, 4. Švarc, 5. Zupančič, 6. V. Filipčič, 7. Pavlin, 8. Tomažević in Drvarič, 9. Omahen, 10. Peterca. V kegljanju pri ženskah je bil vrstni red naslednji: 1. M. Zajc, 2. B. Pivk, 3. M. Zavadlav, 4. S. Šulak, 5. M. Ravš, 6. Z. Ranšek, pri moških pa: 1. A. Strelec, 2. M. Polak, 3. B. Juhart, 4. F. Peterca, 5. S. Berjak in J. Mojšker. Vrstni red v tenisu: 1. Lah, 2. Satler, 3. Stular in Frelih, 4. Rupnik, 5. Nadles, 6. Šesek, 7. Žakelj. Med šahisti je bil zmagovalček Tomič, 2. Knežević, 3. Zadnek, 4. Pravica.

Predvidena so bila tudi tekmovanja v plavanju, košarki in malem nogometu, vendar so morala odpasti, ker ni bilo dovolj prijavljenih.

—C—

ZAHVALA

Ob izgubi moje drage sestre

DANICE SUŠNIK

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam TOZD TEA za podarjene vence, denarno pomoč in izraze sožalja

žalujoča sestra Tončka Jagodic z družino.

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame

VERE JOCIF

se iskreno zahvaljujem delavnic Posebnih naročil in montaži telefona za izraženo sožalje, denarno pomoč in cvetje. Iskrena hvala tudi vsem, ki so jo spremili na zadnjo pot

hčerka Ana Jocif.

ZAHVALA

Ob nenadni, nadvse boleči izgubi dragega moža

MARJANA SMUKA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem ter OOS iz ISP TOZD Antene Vrhnika za izraze sožalja, denarno pomoč, podarjeno cvetje in zadnje spremstvo.

Posebno se zahvaljujem ožjim sodelavkam za vso nesebično pomoč

žalujoča žena Serafina.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi mojega dragega očeta

JANEZA BUČARJA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem umerjevalnice TOZD Števec za izraze sožalja, podarjeni venec in spremstvo na njegovi zadnji poti

hčerka Mihela Nahtigal z družino.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta

FRANCA PETRIČA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam TOZD ERO-mala strugana za izraze sožalja in denarno pomoč

hčerka Milena.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega dragega očeta

CIRILA VETERNIKA

se Skupnim službam iskreno zahvaljujem za izraze sožalja, venec in denarno pomoč

hčerka Zofka Hrestak z družino.